

De Waterwerken

een blik in de urologie



Week van de Urologie

Erectieproblemen?

Uw seksuele gezondheid speelt een grote rol in de kwaliteit van uw leven. Bespreek het met uw uroloog.

#UROLOGYWEEK



UROLOGY WEEK 2018
24-28 SEPTEMBER

urologyweek.org
Supported by Boston Scientific

eau European Association of Urology

Een tattoo is niet langer een taboe...

Maar het bespreken van urologische aandoeningen is dat nog wel. Praat erover!

#UROLOGYWEEK



UROLOGY WEEK 2018
24-28 SEPTEMBER

urologyweek.org
Supported by Boston Scientific

eau European Association of Urology

Je tanden poetsen duurt langer.

Een prostaatstest duurt slechts een paar minuten. Het is gratis en kan uw leven redden!

#UROLOGYWEEK

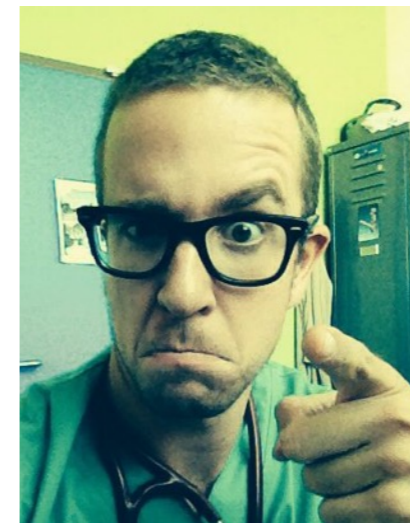
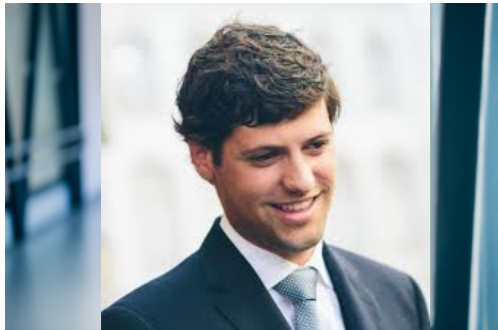


UROLOGY WEEK 2018
24-28 SEPTEMBER

urologyweek.org
Supported by Boston Scientific

eau European Association of Urology

Wie we zijn



De Toekomst wenkt

Basis: Menselijke en toegankelijke urologische zorg

Subspecialisatie leidt tot excellentie

Greenlight laserbehandeling van prostaatvergroting

Robotchirurgie

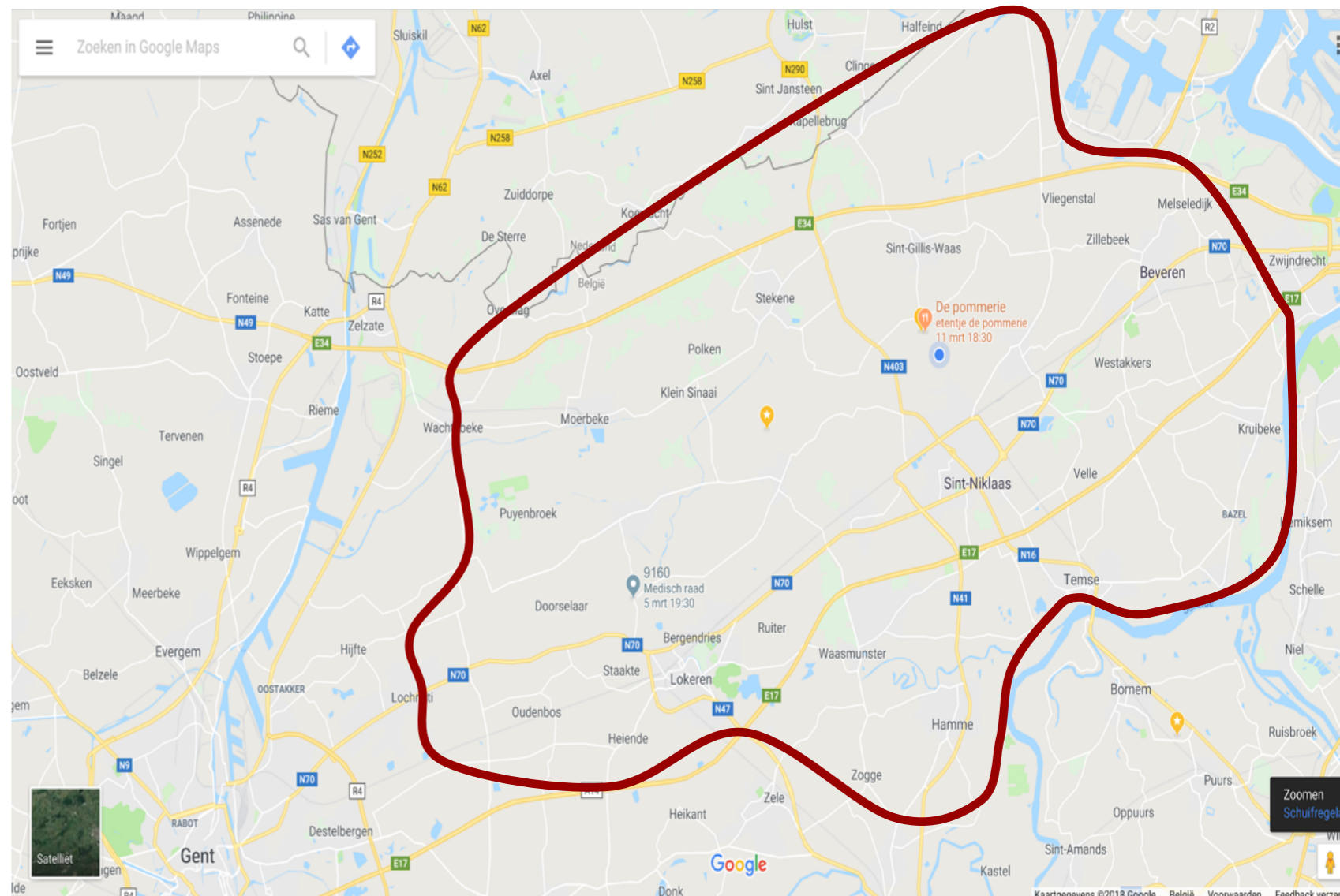
Complexe steenbehandeling

Kinderurologie

Functionele urologie

De Kaart (2019)

Beveren	raadpleging (pw) dagOK volw (pw)
Hamme	raadpleging (bdt)
Lokeren	raadpleging (pdh, fvh, sdp) OK volw en kind
Sint Gillis Waas	raadpleging (fvh, bdt)
Sint Niklaas	raadpleging (pw, fvh, bdt, sdp) OK volw en kind
Temse	raadpleging (bdt)



incontinentie

lithiasen

prostaatkanker

urine­weginfecties

prostaathypertrofie

incontinentie

dr. Stefanie De Prycker

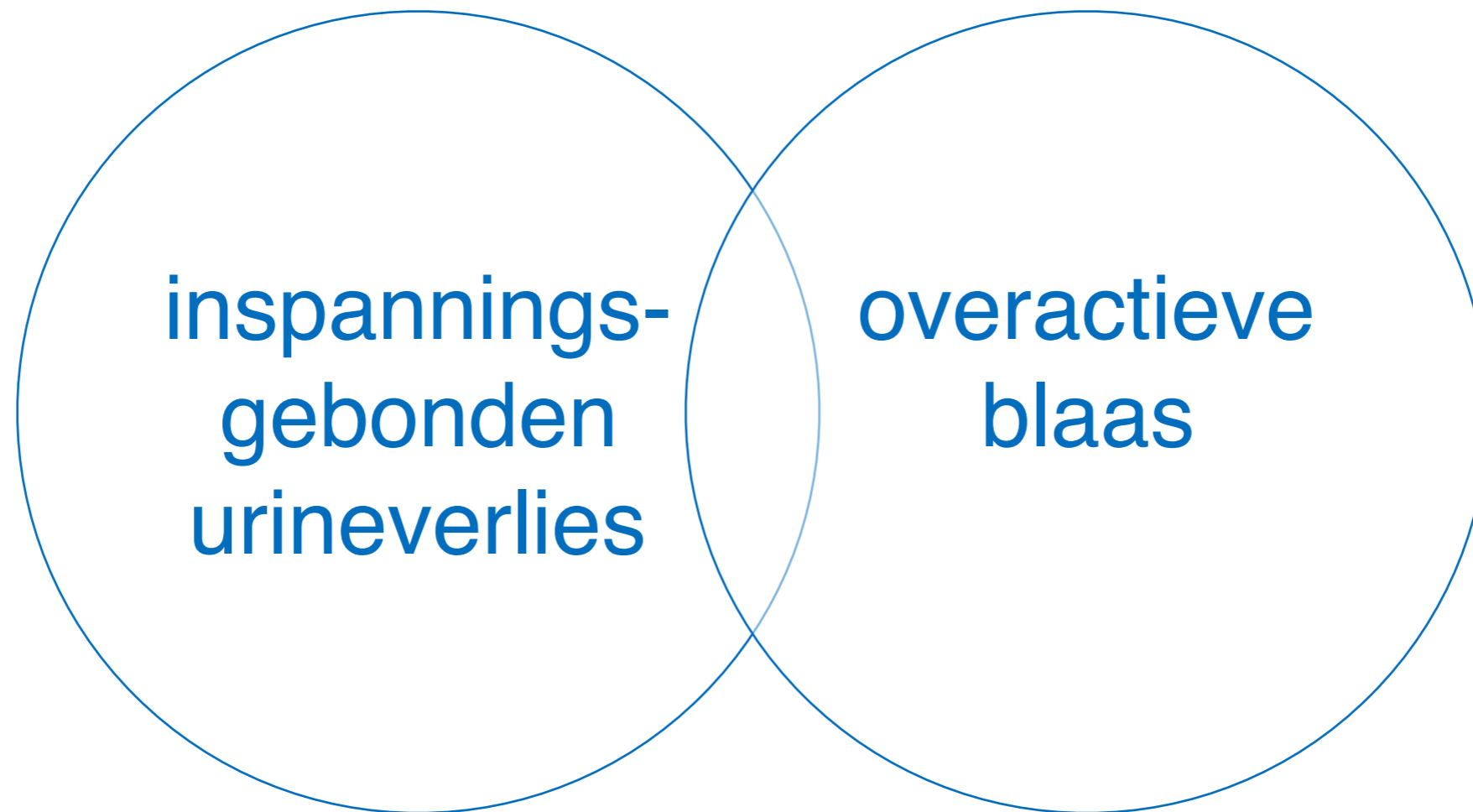
INCONTINENTIE
=
ongewild urineverlies





<https://www.youtube.com/watch?v=Lo1T4ZANdII>

2 belangrijkste soorten





inspannings-
gebonden
urineverlies

overactieve
blaas

inspanningsgebonden urineverlies

symptomen

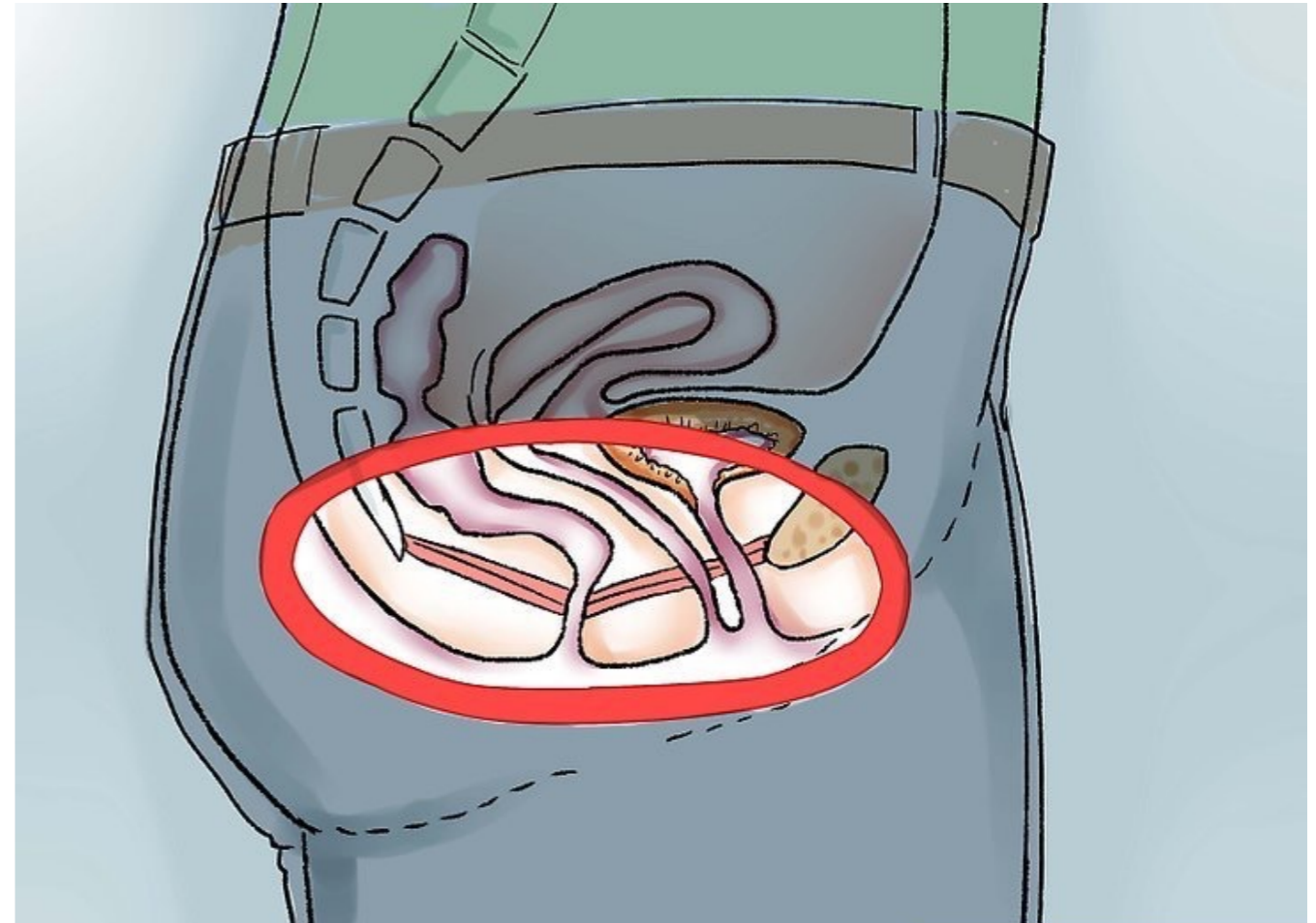
- ongewild urineverlies wanneer de druk in de buik te hoog wordt en de bekkenbodembodem niet sterk genoeg is
vb: bij hoesten, niezen, springen, heffen, ...
- geen urineverlies in rust



inspanningsgebonden urineverlies

oorzaak

verzwakte bekkenbodembodem



inspanningsgebonden urineverlies

synoniem

= stressincontinentie



inspanningsgebonden urineverlies

diagnose

- gerichte vragen door de uroloog
 - wanneer is er verlies?
 - hoe lang is het al bezig?
 - hoeveel verbandjes gebruik je per dag?
 - hoeveel keer ga je per dag naar het toilet?
 - moet je je soms haasten om op het toilet te geraken?
- urodynamisch onderzoek

inspanningsgebonden urineverlies

behandeling

kinesithérapie

- bekkenbodempkinesithérapie bij gespecialiseerd kinesiste
- 9 – 18 sessies
- erna thuis verder zelf oefenen



inspanningsgebonden urineverlies

behandeling

operatie

gemiddeld 1 nacht opname





inspannings-
gebonden
urineverlies

overactieve
blaas

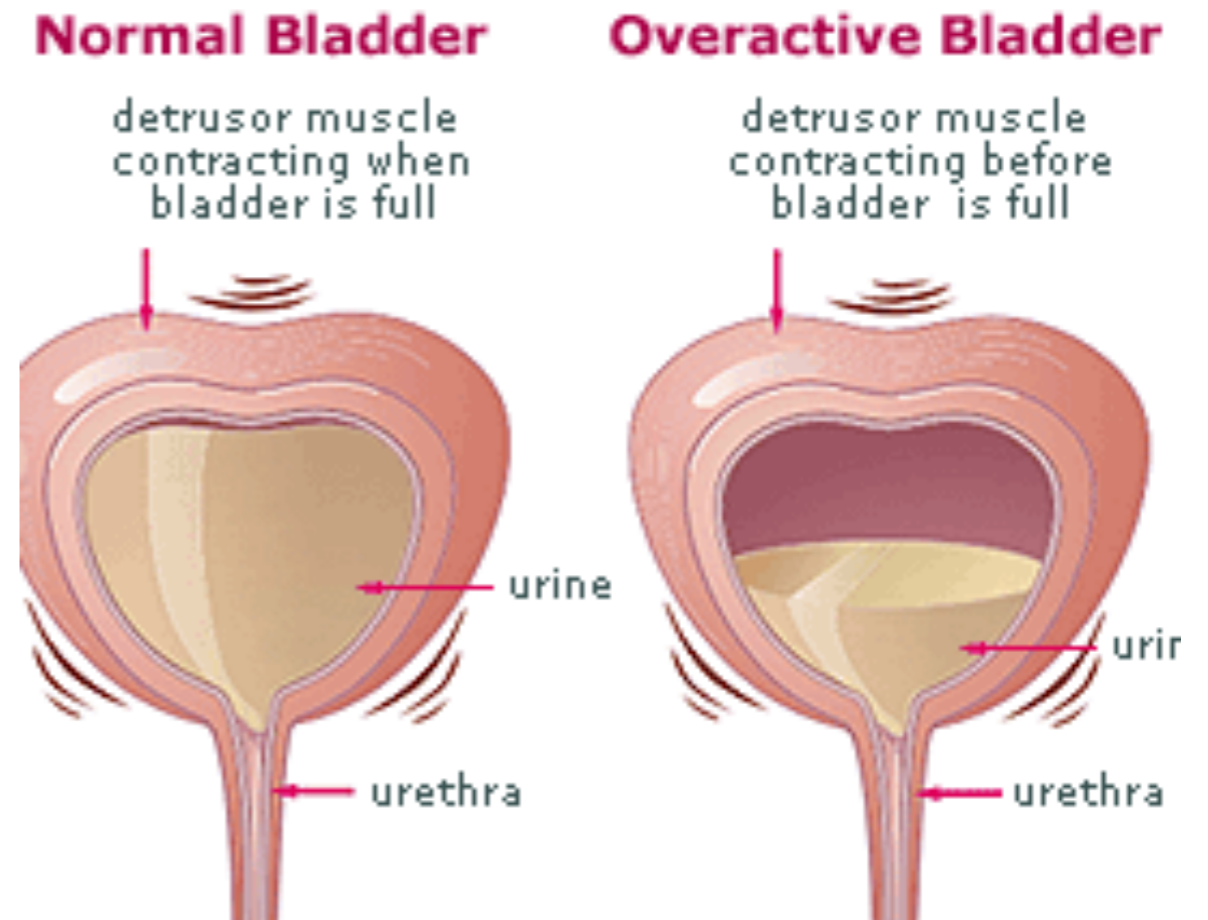
overactieve blaas

definitie

= ongewild urineverlies,

direct voorafgegaan door een gevoel van aandrang

= blaas die ongecontroleerd samentrekt op het moment dat de blaas nog niet vol is



overactieve blaas

symptomen

- frequent gaan plassen
- zich moeten haasten om te plassen
- urine verliezen net voor je op het toilet aankomt



overactieve blaas

diagnose**plasdagboek**

- frequent kleine beetjes
- kleine blaascapaciteit (normaal: 300-450 mL)

urodynamisch onderzoek

Uur	Volume gedronken	Volume geplast	Urine verloren?
7u	200 ml koffie	50 ml	ja
8u	150 ml koffie	75 ml	ja
9u		50 ml	
10u		20 ml	ja
11u	200 ml soep	50 ml	ja
12u	200 ml bier		
13u		100 ml	
14u		25 ml	ja
15u	200 ml koffie		ja
16u	100 ml koffie	100 ml	
17u		50 ml	ja
18u	200 ml koffie	100 ml	

overactieve blaas

behandeling



levensstijl

- blaasvolume trainen door het plassen af en toe uit te stellen
- niet preventief gaan plassen
- minder drinken van bruis, cafeïne en alcohol

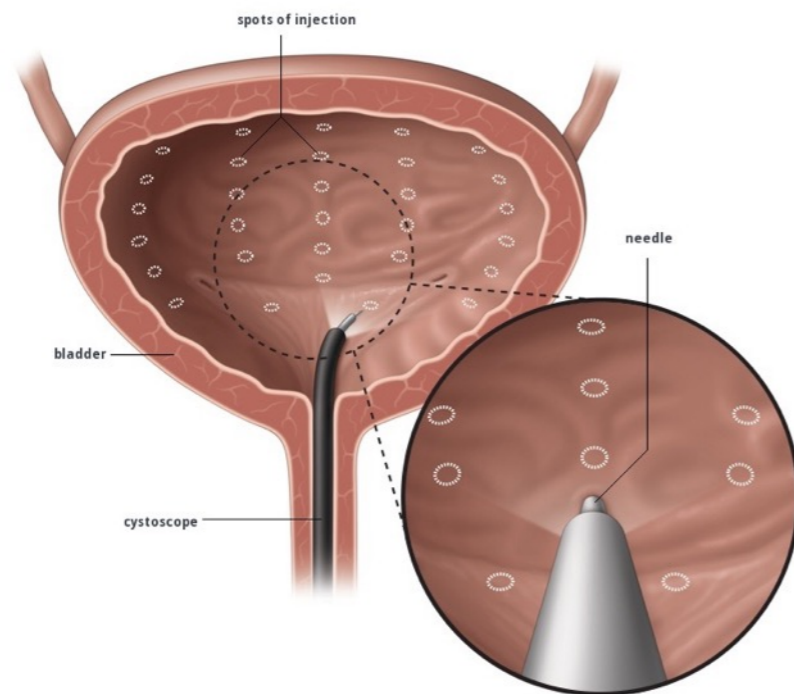
medicatie

- ongecontroleerd samentrekken van de blaas voorkomen
- ontspanning van de blaas stimuleren



overactieve blaas

botoxinjecties in de blaas



neurostimulatie



conclusie

... als je naar de supermarkt gaat om



...denk er dan aan dat ook de OORZAAK kan worden aangepakt en kom gerust eens langs bij ons!





Incontinentie

lithiasen

prostaatkanker

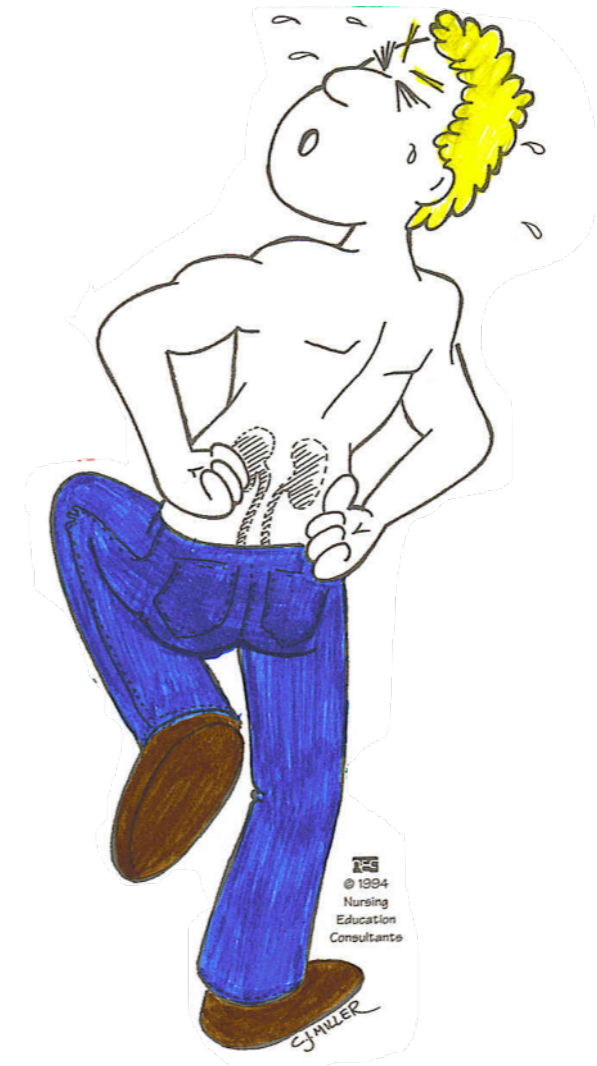
urine­weginfecties

prostaathypertrofie

stenen

dr. Emmanuel Weyne

Nierstenen en niercrisis



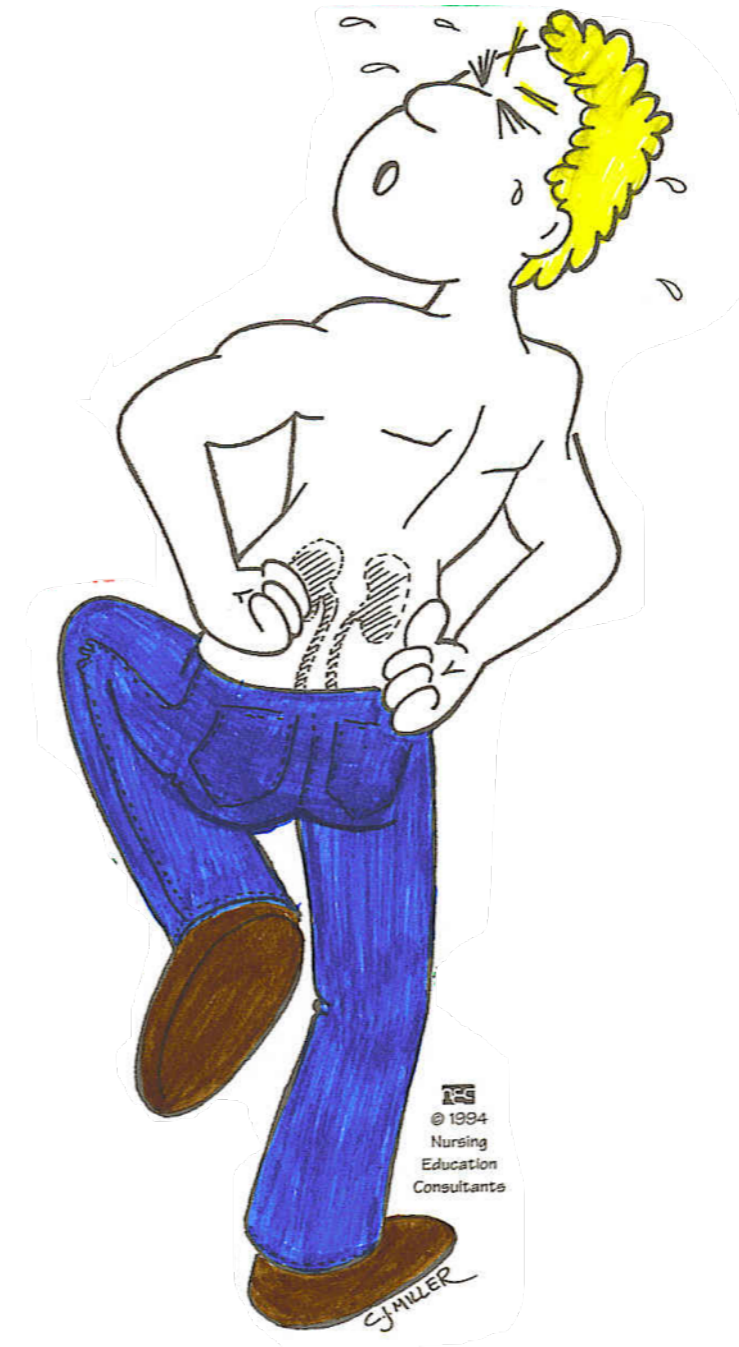
Nierstenen en niercrisis

1. Klachten
2. Hoe ontstaan nierstenen?
3. Welke onderzoeken nodig ?
4. Hoe behandelen?
5. Hoe voorkomen?

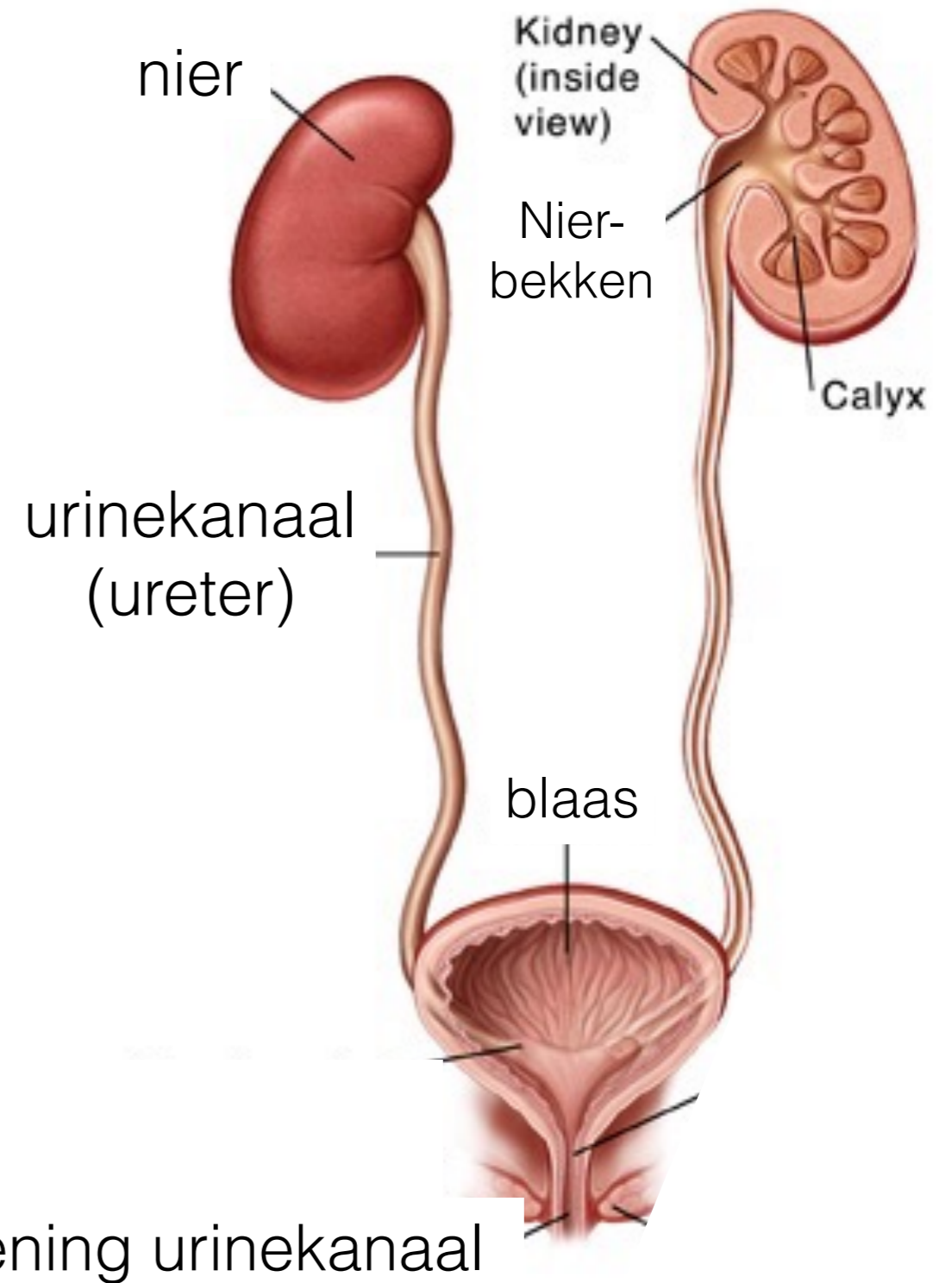
klachten

Niercrisis

- 'Ergste pijn ooit'
- Plots opkomend
- flankpijn
- Koliekende pijn (nierkoliek)
- Uitstralend
- Bewegingsdrang
- Bloed bij het plassen
- Misselijkheid, braken



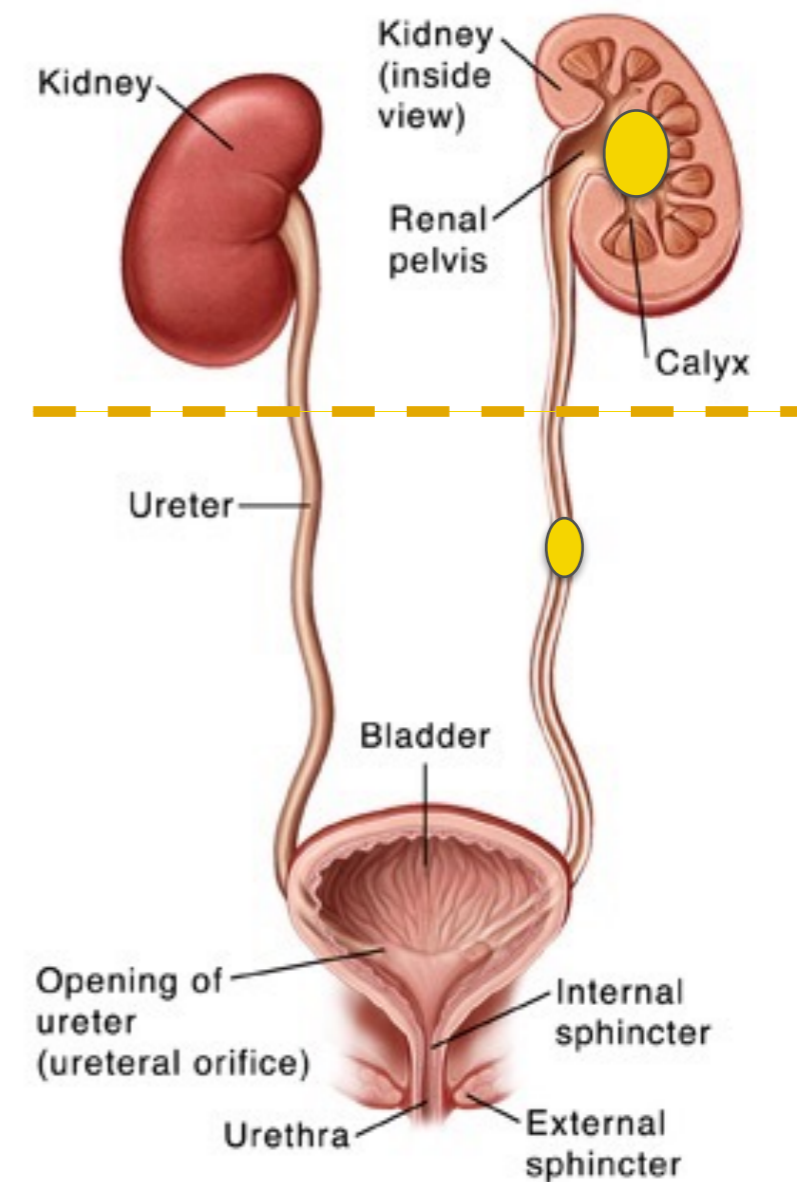
ontstaan



Steen in de nieren
Geen klachten



Steen in urinekanaal
Pijn / niercrisis



bij wie ?

2 man 1 vrouw

relatief frequent!

1/6 man 1/12 vrouwen voor leeftijd 70j

risicofactoren

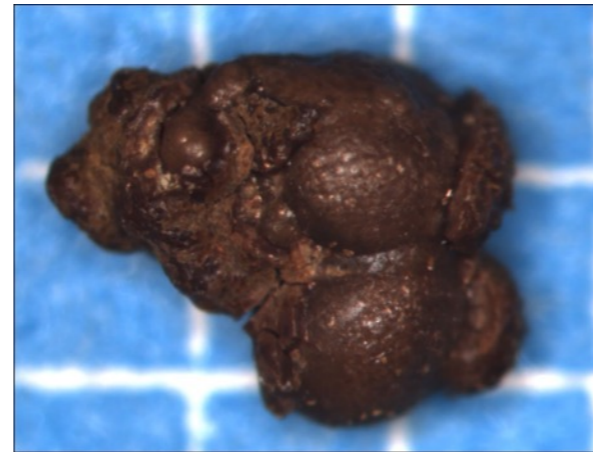
- **Weinig drinken**
- Familiale aanleg
- Dieet
- Weinig beweging
- Medische aandoeningen

(vb inflammatoir darmlijden, bariatrische heelkunde)

welke stenen

Calcium Oxalaat **80-85%**

Dieet : preventie!



Urinezuur **5-10%**

*bourgondische levensstijl
jicht*



Calciumfosfaat

infectie

Struviet

Cystine



welke onderzoeken ?

Urine onderzoek (ontsteking?)



Bloedonderzoek
(nierfunctie?)



Beeldvorming



beeldvorming

Diagnose : RX of CT scanner (low dose)

Opvolging : RX of echo

beeldvorming

RX



Sometimes you see him....

beeldvorming

RX



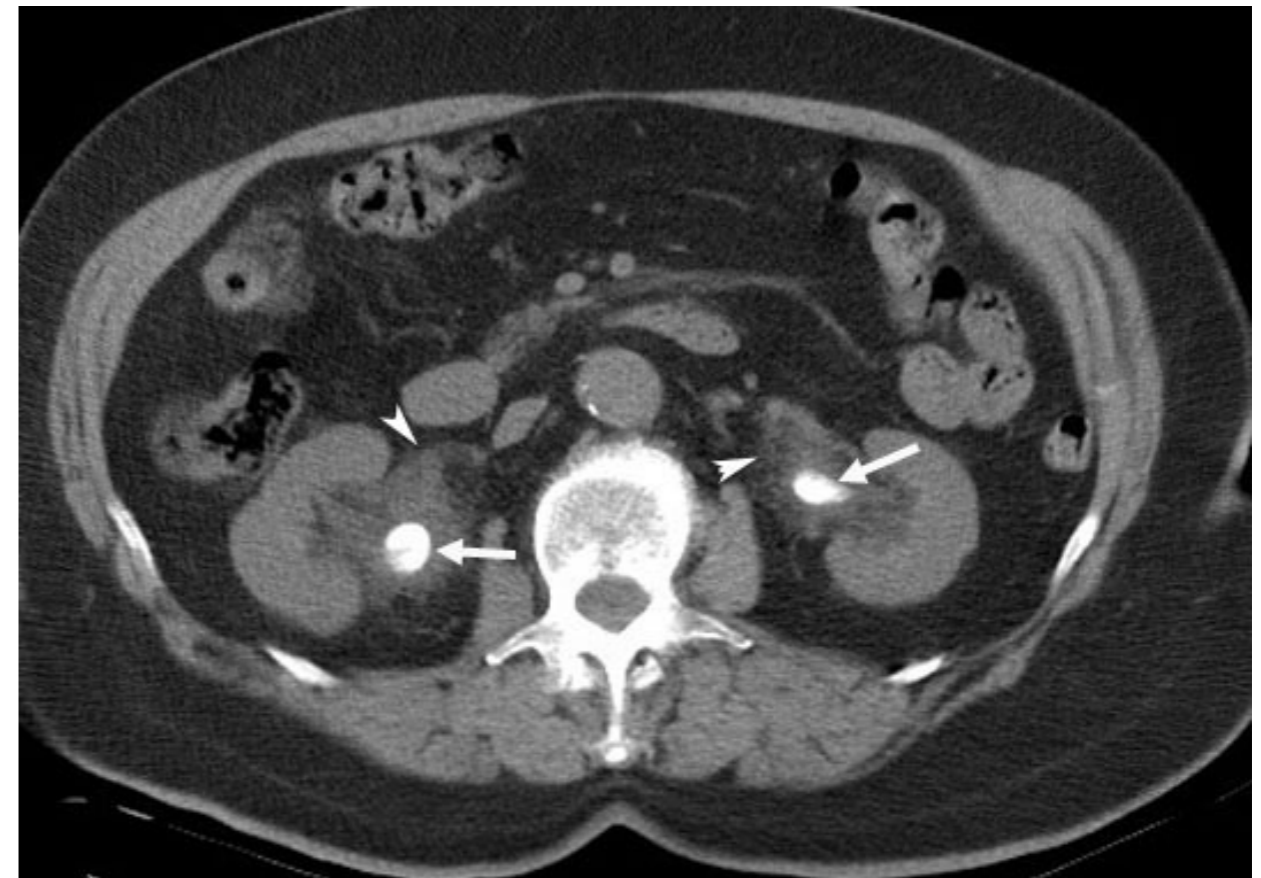
NPS Photo



Sometimes you don't

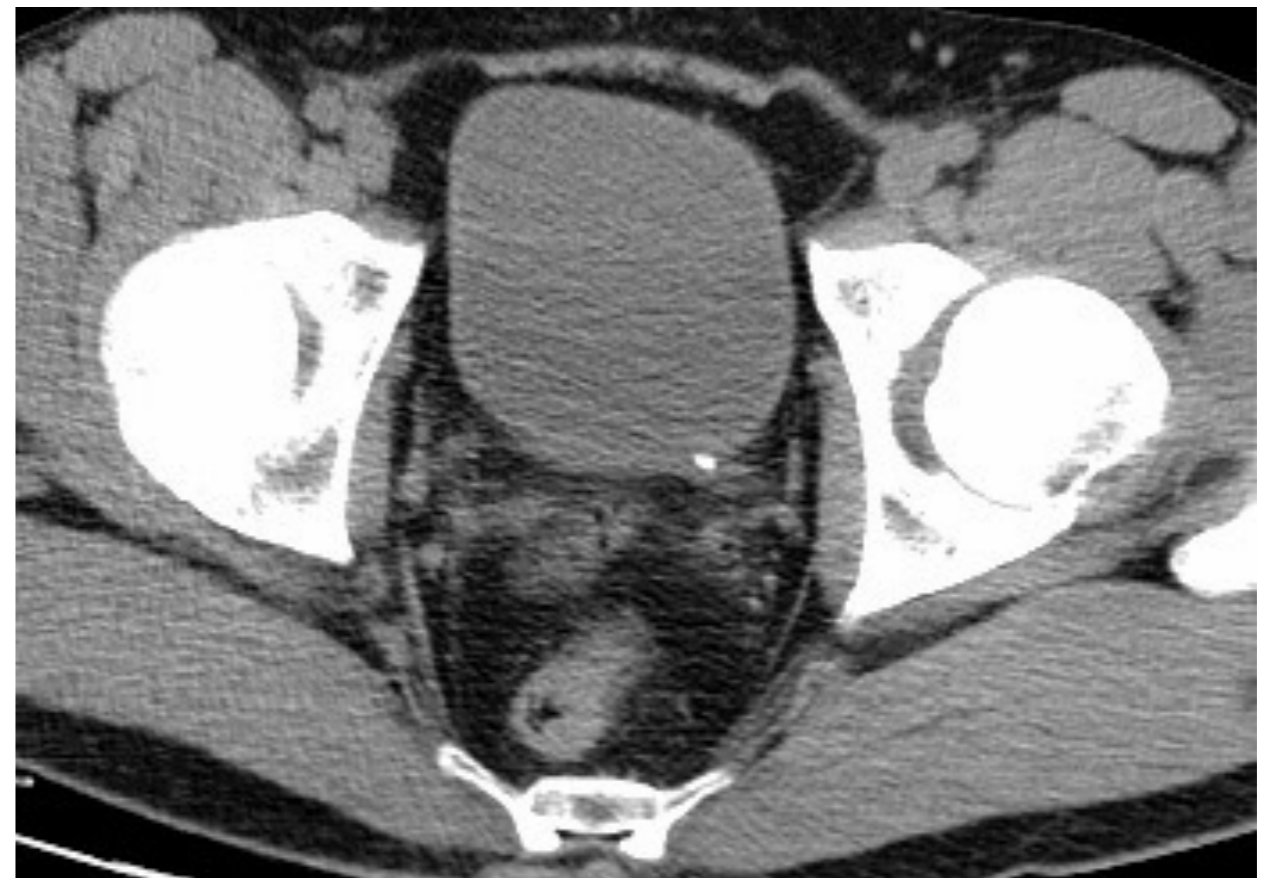
beeldvorming

CT



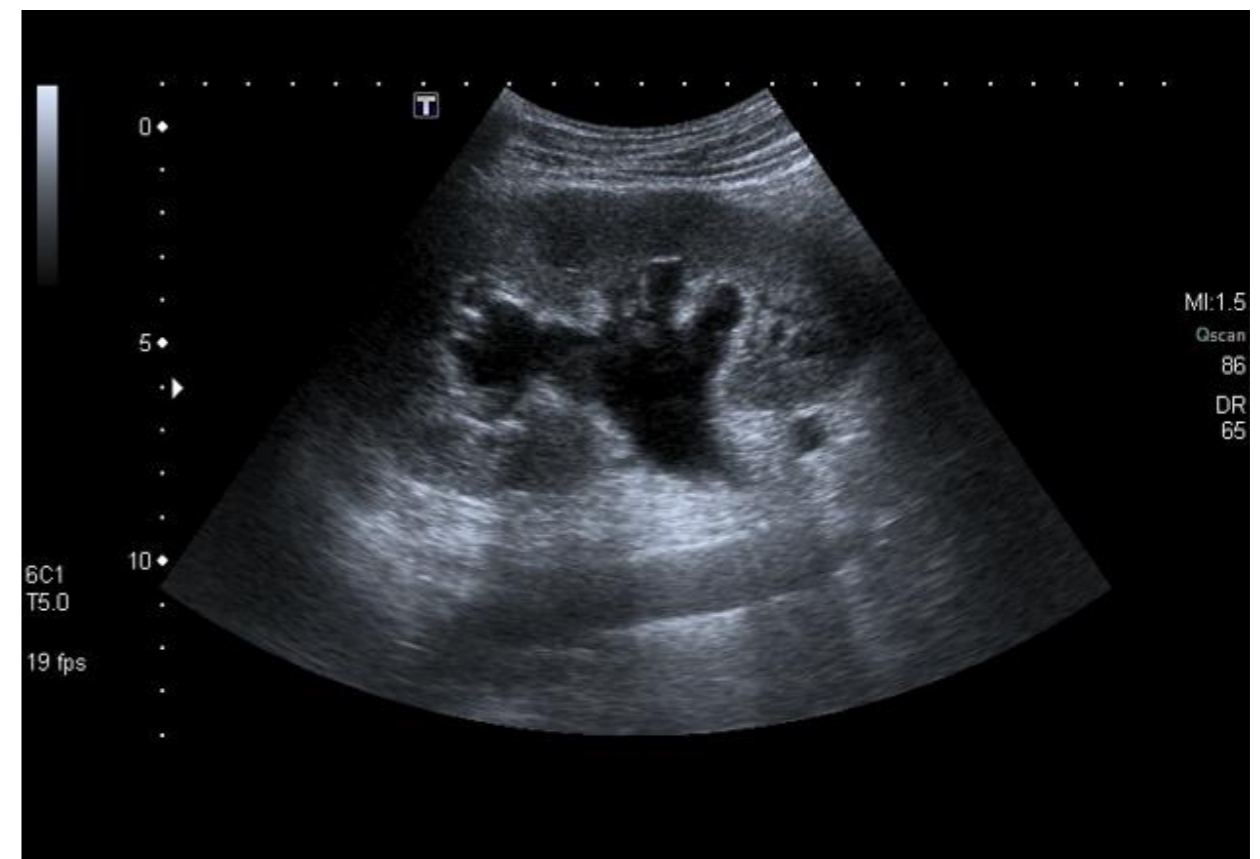
beeldvorming

CT



beeldvorming

echografie



behandeling

geen operatie

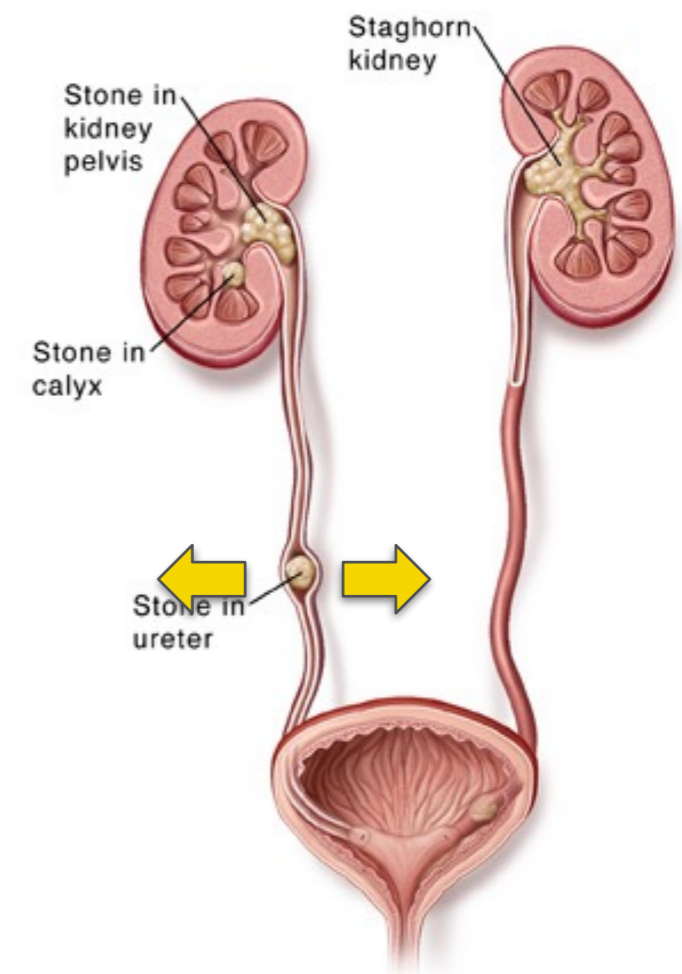
- ‘niets doen’ – medicamenteuze expulsie therapie
- ESWL – niersteenverbrijzelaar

operatie

- URS
- PNL

steen uitplassen

- **'niets doen'** = steen uitplassen
- Medicatie
 - Urinekanaal 'open zetten'
- Pijnstilling
 - Ontstekingsremmer
- Urine zeven



steen uitplassen



Steenvorming

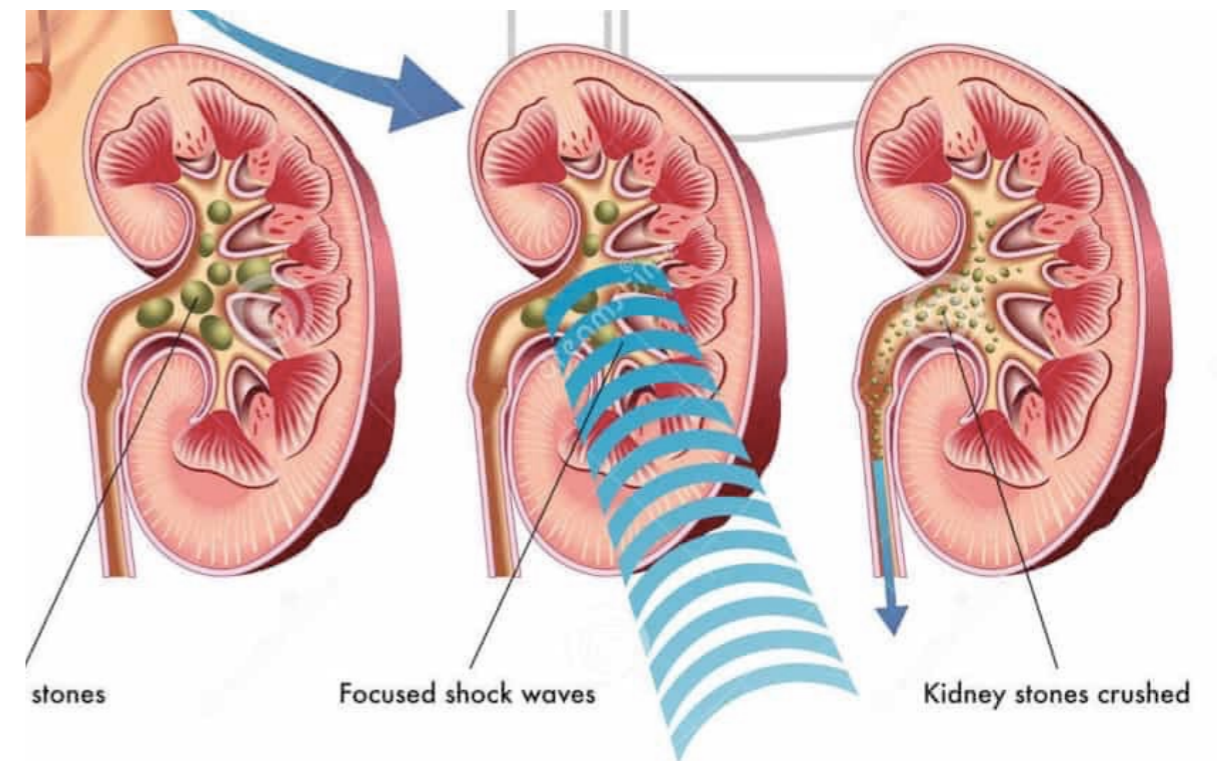
ESWL - verbrijzeling

EXTRACORPOREAL SHOCK WAVE

LITHOTRIPSY

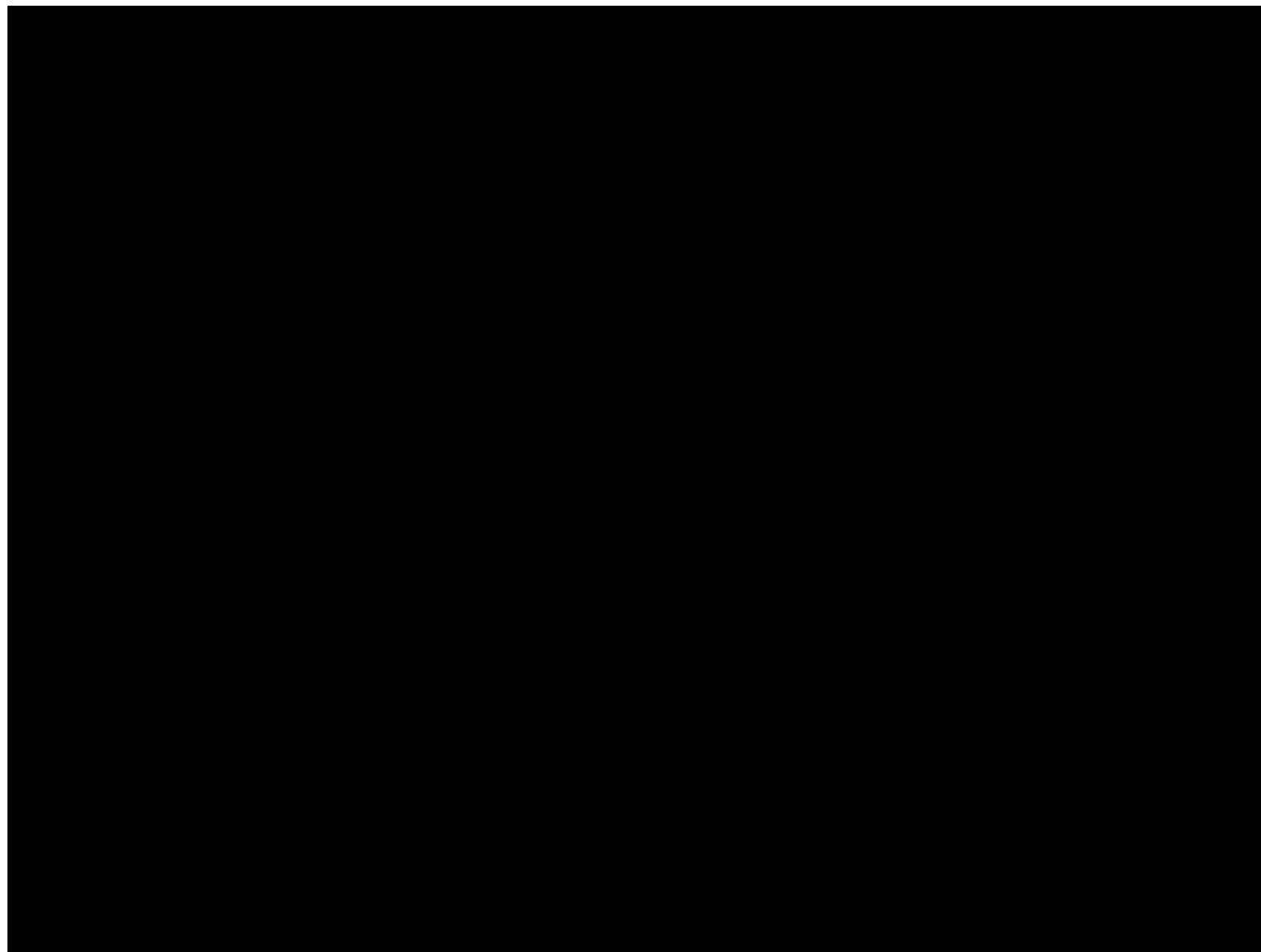
Niersteenverbrijzelaar

ESWL - verbrijzeling



Geluidsgolven
3000 slagen per sessie

ESWL - verbrijzeling



ESWL - verbrijzeling

Voordelen

- Geen operatie
- Ambulant : 45 minuten

Nadelen

- Steen moet zichtbaar zijn
- Soms meerdere sessies nodig

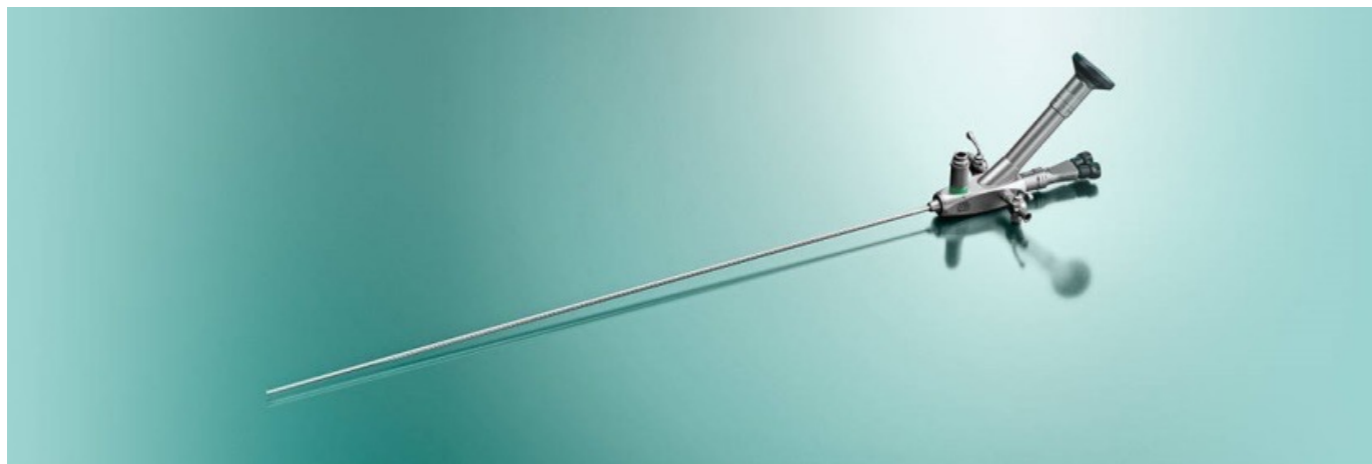
URS UreteroRenoScopie

Endoscopische Steenverwijdering

=

Kijkoperatie langs “natuurlijke weg”

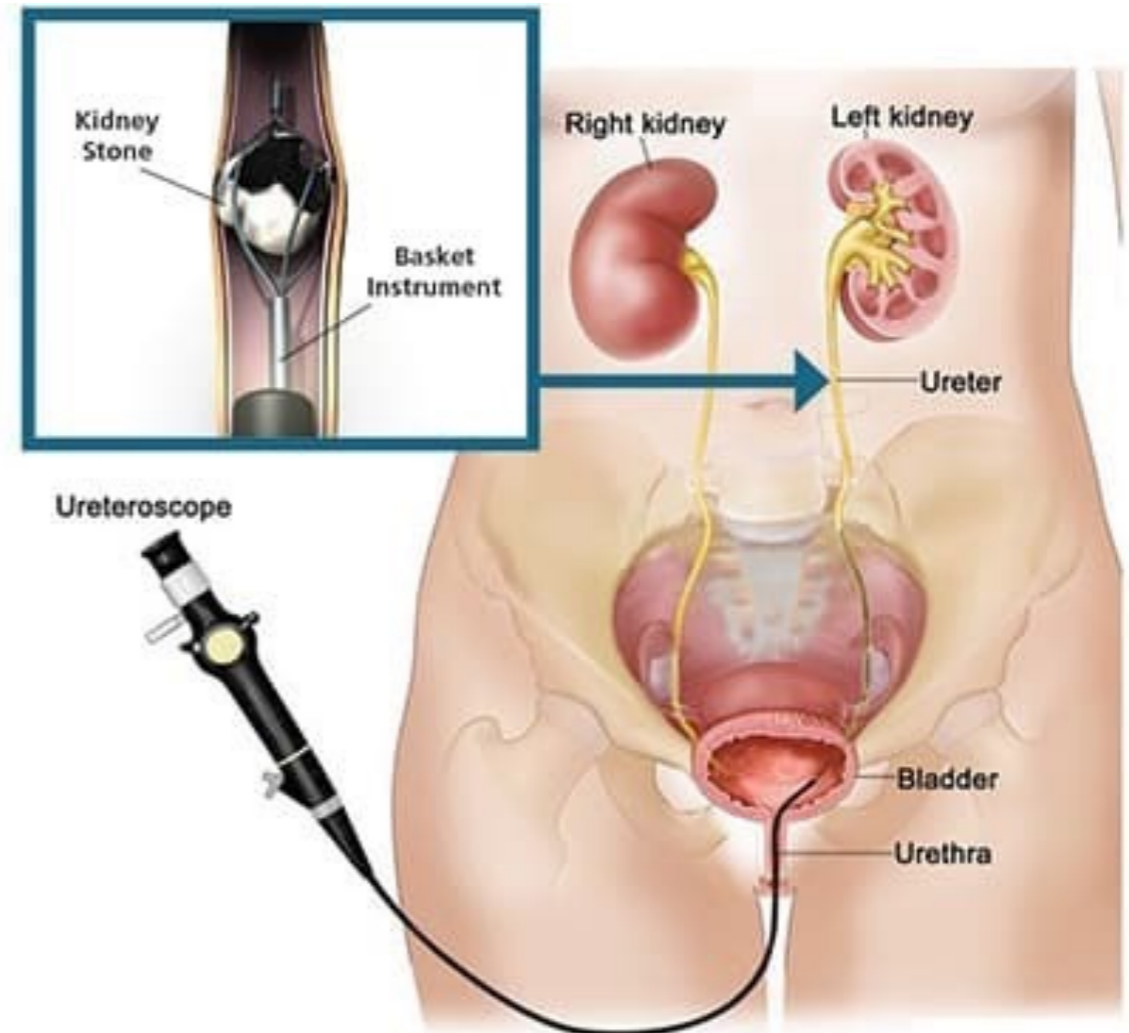
URS UreteroRenoScopie



Rigide = stijf



Flexibel = plooibaar



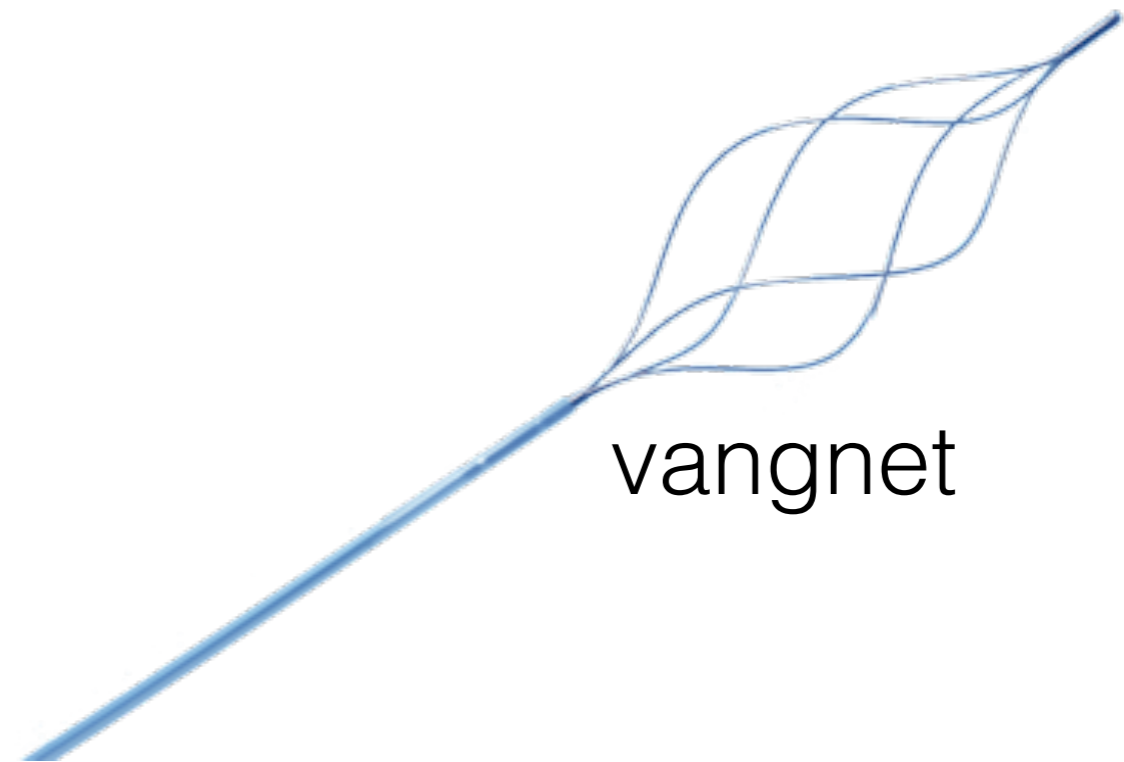
URS UreteroRenoScopie



URS UreteroRenoScopie



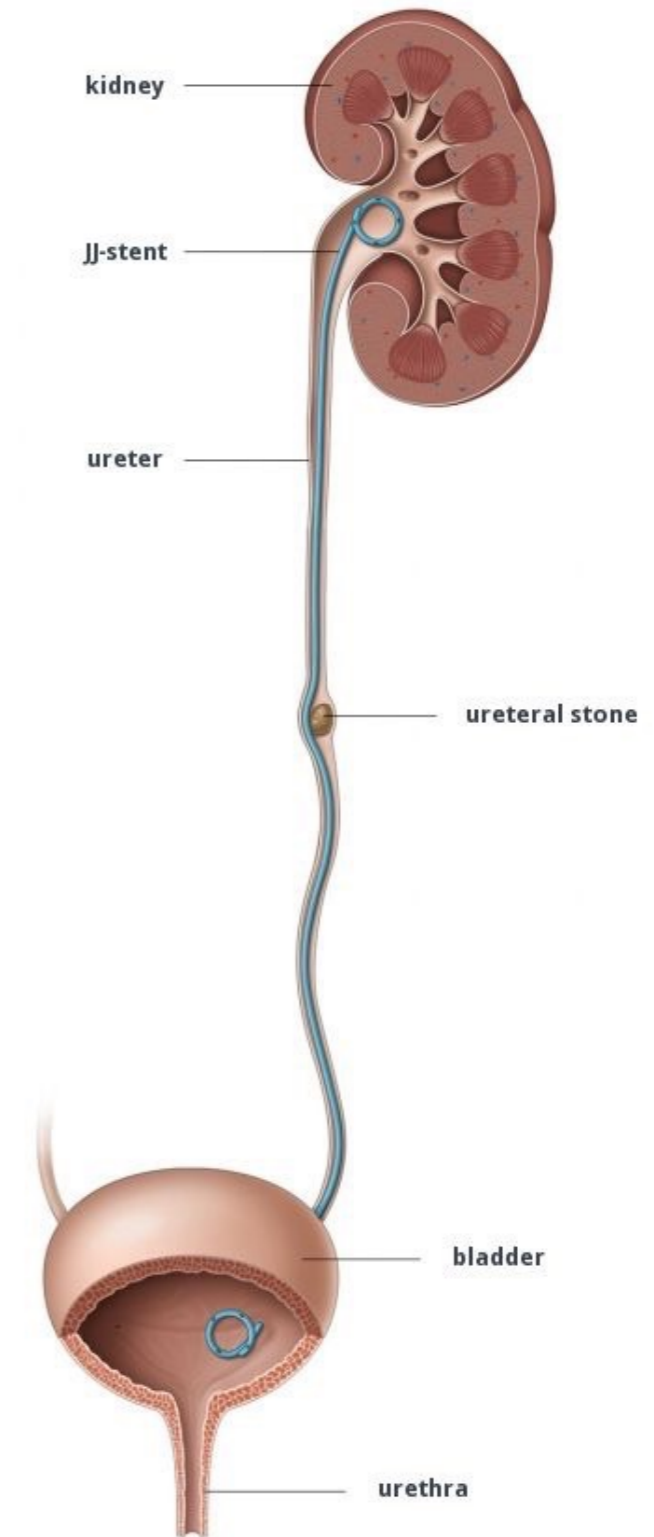
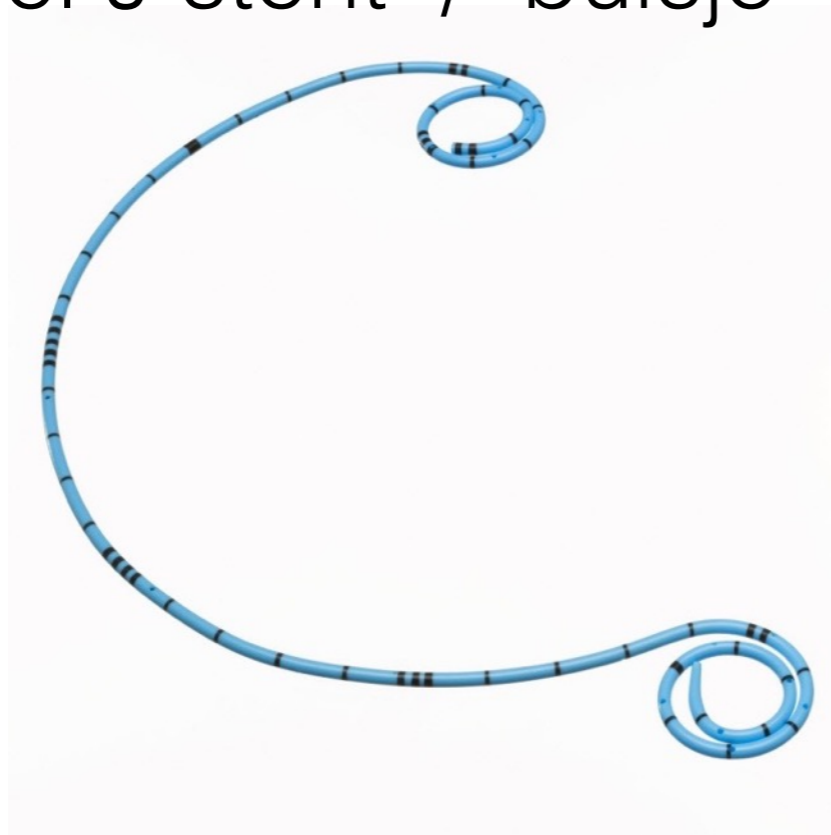
steentang



vangnet

URS UreteroRenoScopie

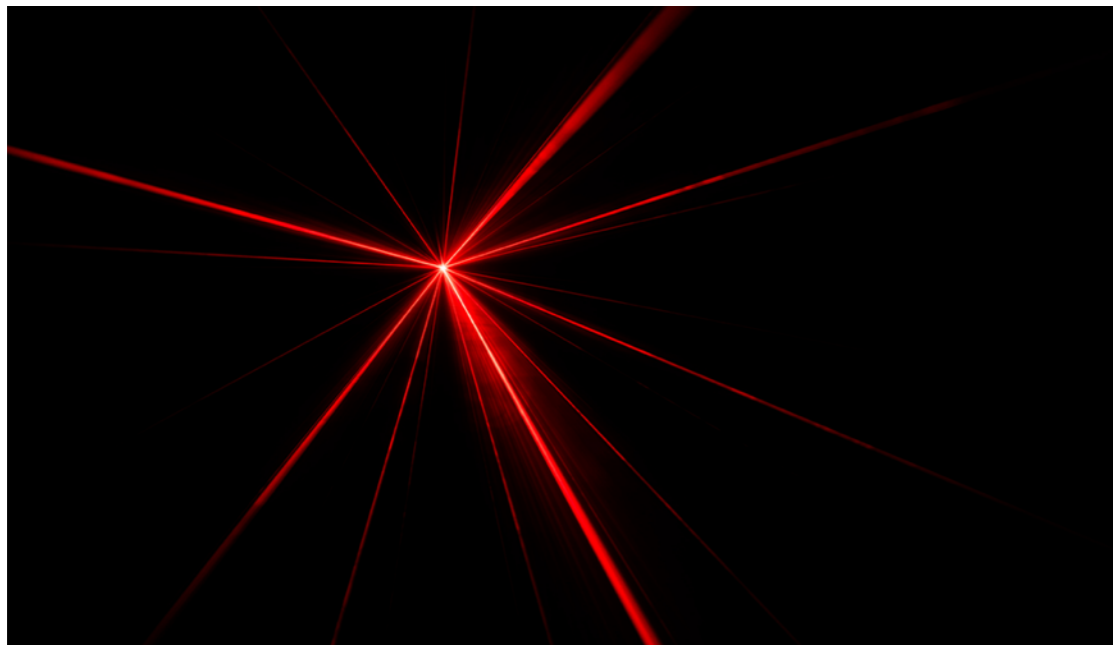
dubbel J stent / buisje



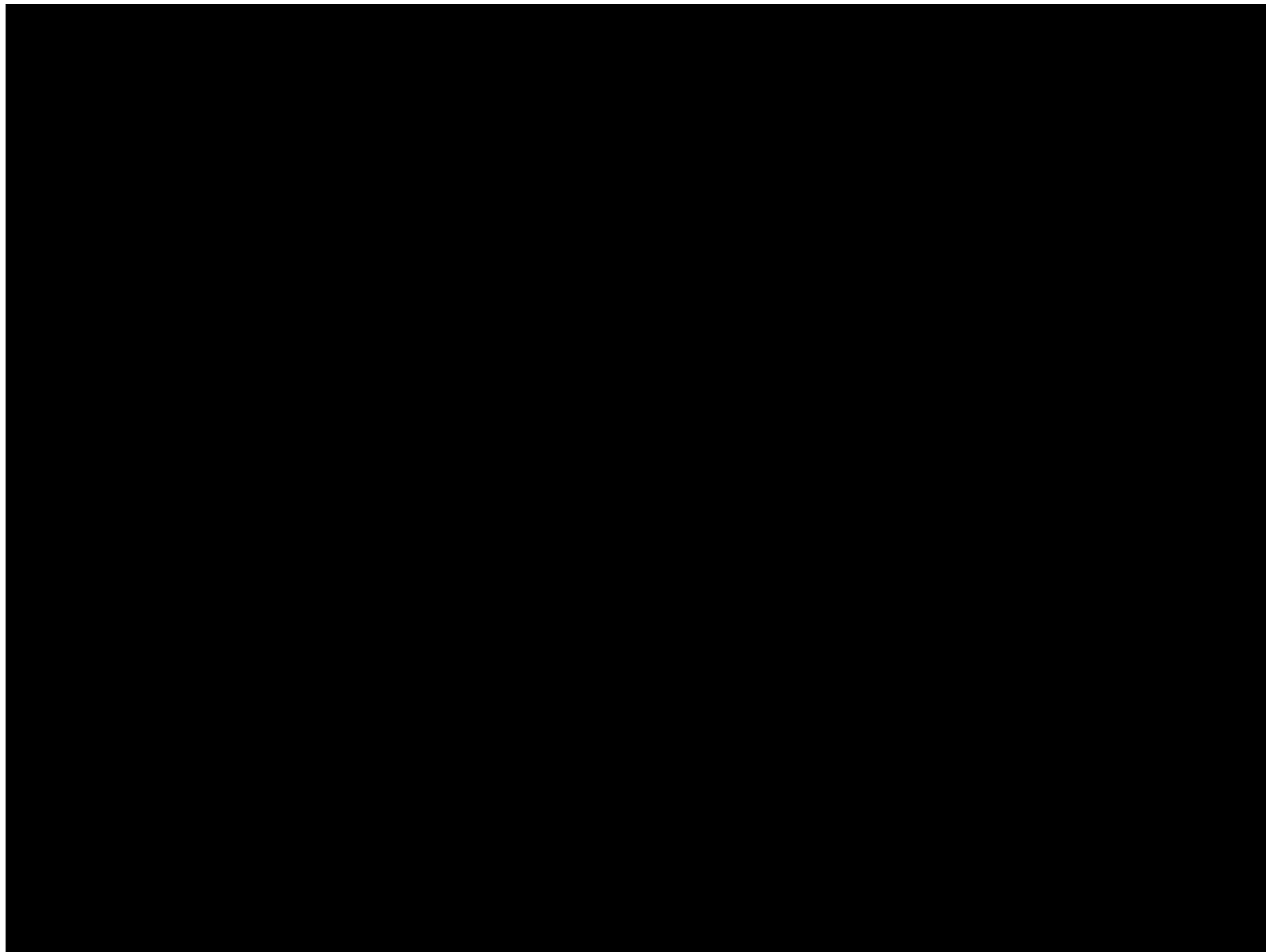
URS UreteroRenoScopie



Laser



URS UreteroRenoScopie



URS UreteroRenoScopie

Voordelen

- Snelle oplossing
- RX zichtbaarheid geen belang

Nadelen

- Volledige narcose
- Ziekenhuisopname
- Niet altijd voorspelbaar

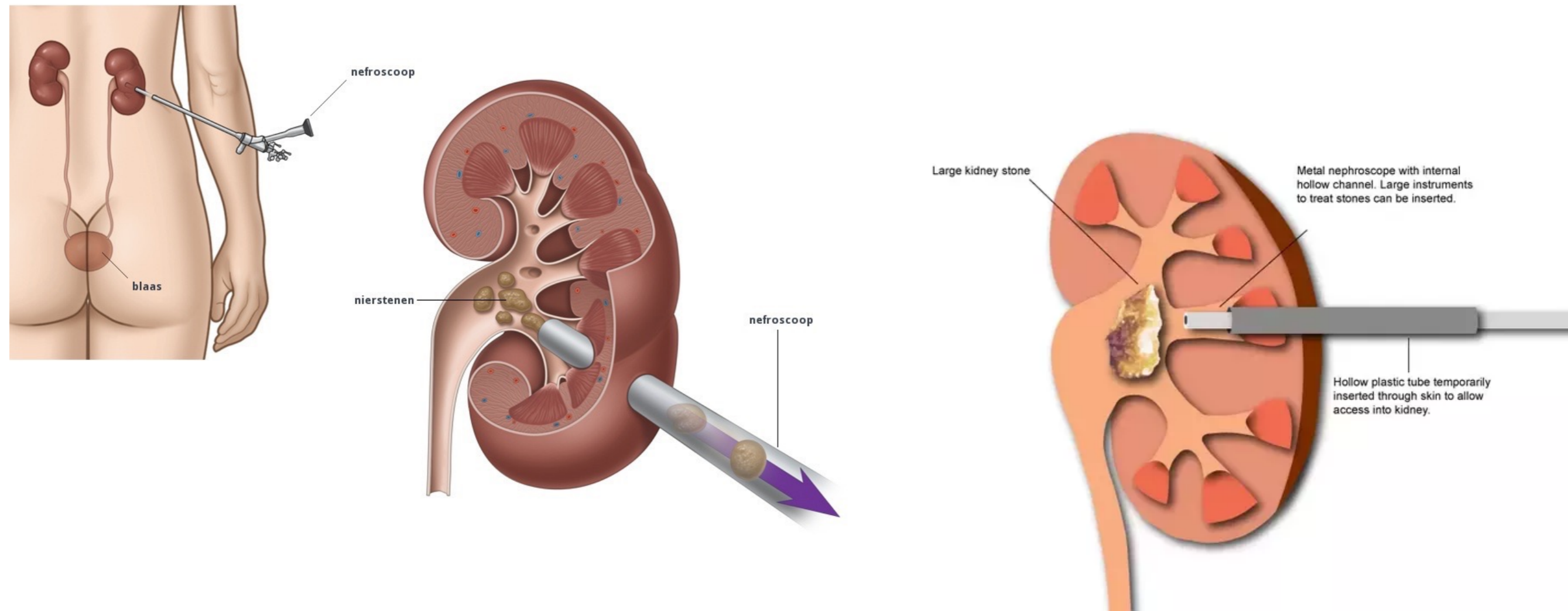
PNL - Percutane NefroLithotripsie

Endoscopische Steenverwijdering

=

Kijkoperatie langs “onnatuurlijke weg”

PNL - Percutane NefroLithotripsie



PNL - Percutane NefroLithotripsie

Voordelen

- Snelle oplossing
- Grote stenen te behandelen

Nadelen

- Volledige narcose
- Ziekenhuisopname
- Niet altijd voorspelbaar



Medicatie

Alleen maar voor urinezuurstenen (5-10%)

- Verband met jicht
- Bourgondiër



Medicatie

urinezuurstenen (5-10%)

“ONT” zurende medicatie



preventie

Eens stenen gehad, hoog risico terug stenen!

Hoe voorkomen ?

Let op 3 dingen :

- Veel drinken
- Veel drinken
- Veel drinken



preventie

Dieet advies

- Veel drinken
- Niet te veel zout
- Vermijd zeer veel cola, koffie of energy drinks
- Calcium : niet te weinig, niet te veel
- Glas vers fruitsap
- Oxalaat producten

Bij terugkerende steenvorming



=> Doorverwijzing voor screening in steenkliniek

Niercrisis



“1000 bommen en granaten!!”

Niercrisis



Raadpleeg altijd eerst Uw HUISARTS!!

Niercrisis



En in uiterste nood, is er altijd nog.... Uw UROLOOG !!!!

Dank voor uw volgehouden
aandacht!!



En dan nu.... Een ECHT
interessante spreker!



Incontinentie

lithiasen

prostaatkanker

urine­weginfecties

prostaathypertrofie

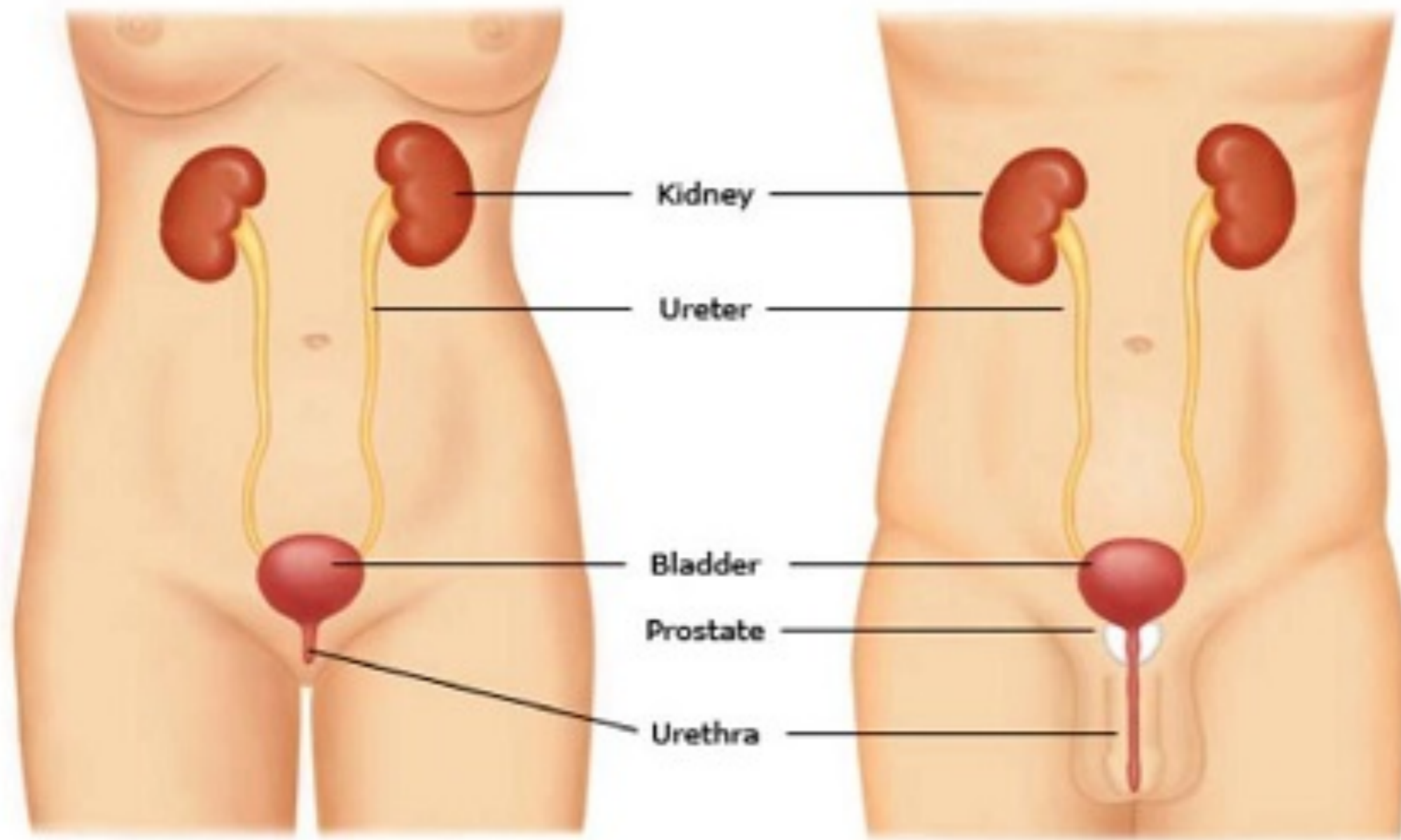
urine­weginfecties

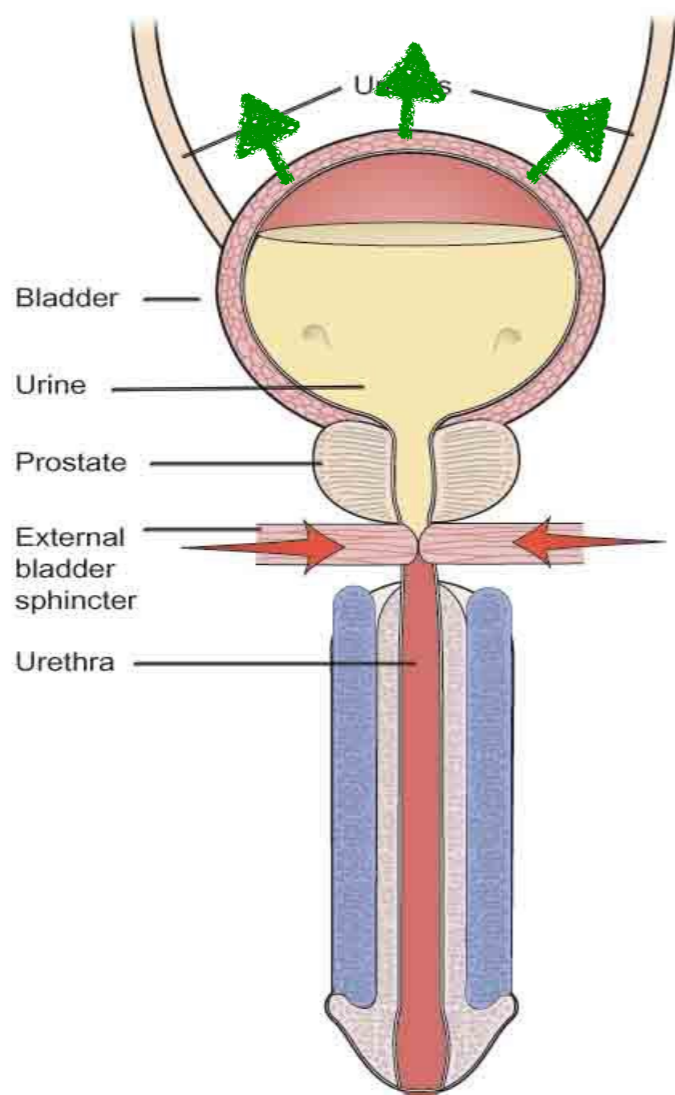
dr. Tom Claeys

de normale gang van zaken

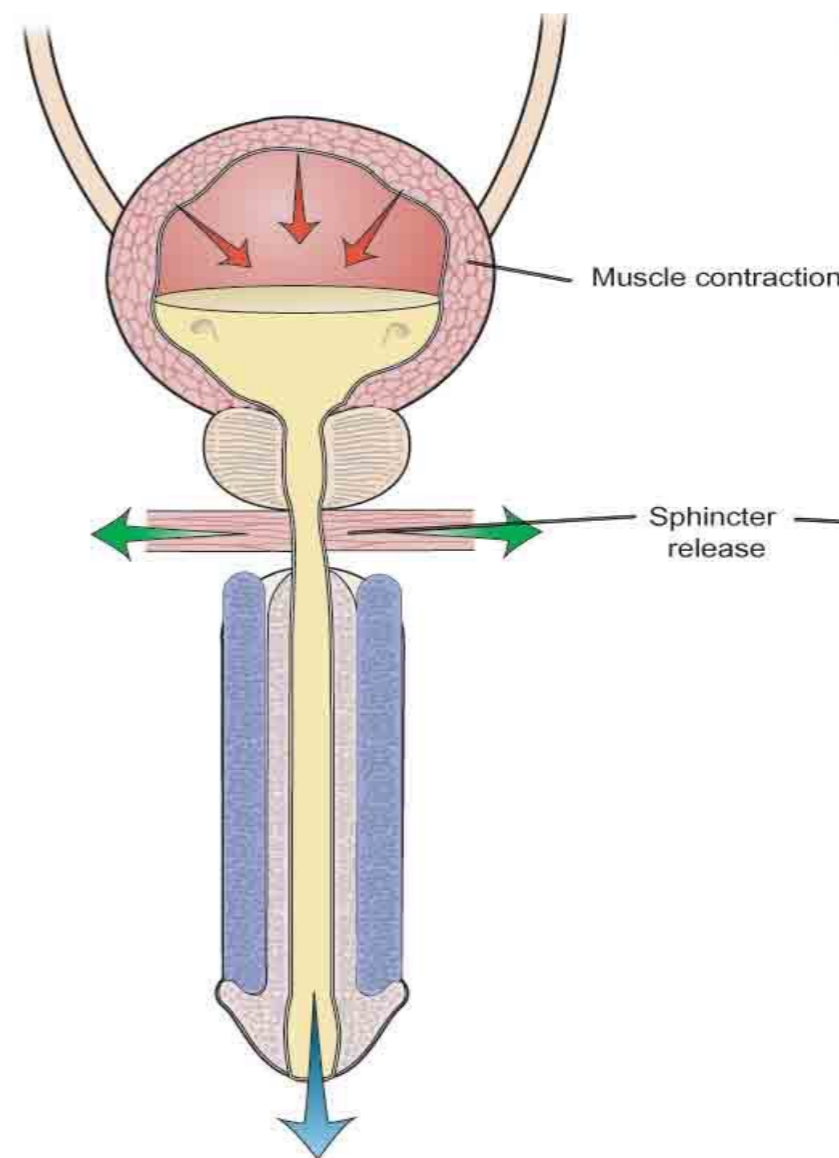








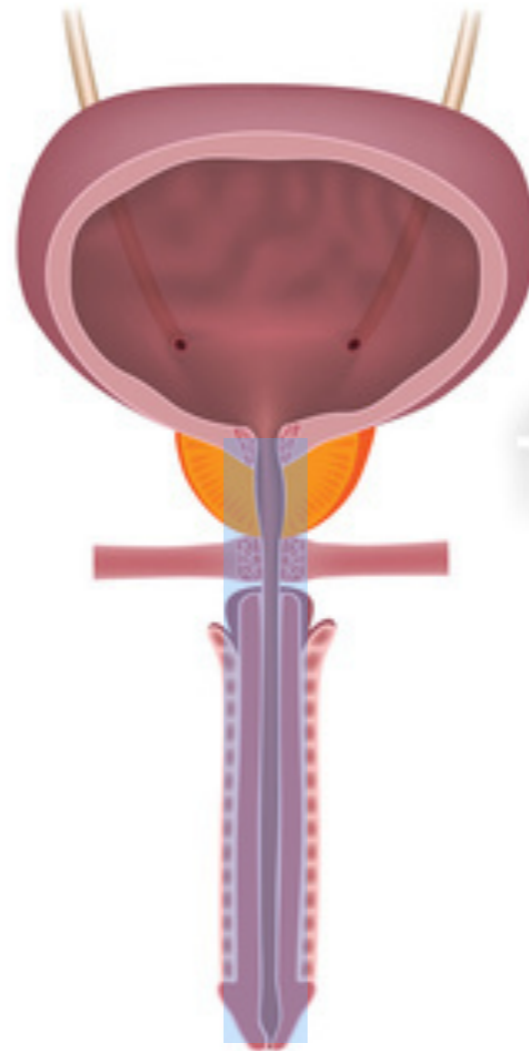
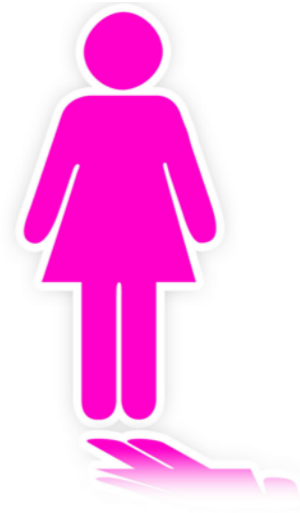
ontspannen blaas
samentrekken sluitspier



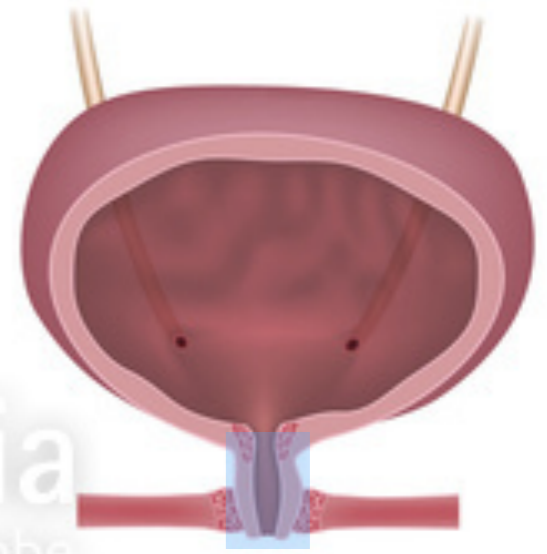
samentrekken blaas
ontspannen sluitspier

waar gaat het fout?

bac­te­riën moe­ten bin­nen ge­ra­ken



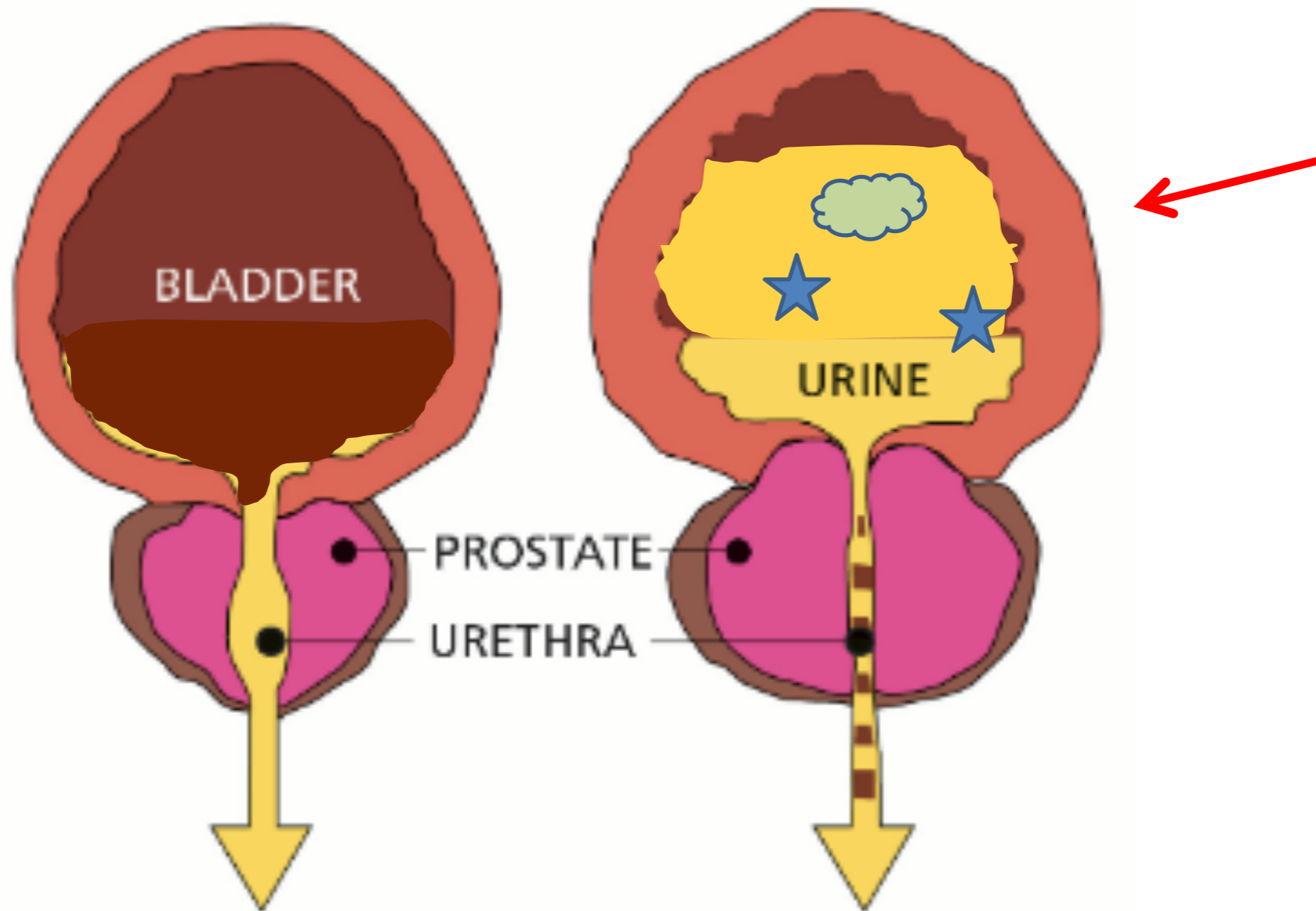
fotolia
by Adobe



urologen, de loodgieters



achtergebleven urine = vuile urine



stappenplan

Herken

Dokter

Behandel

Daarna

Herken

Dokter

Behandel

Erna

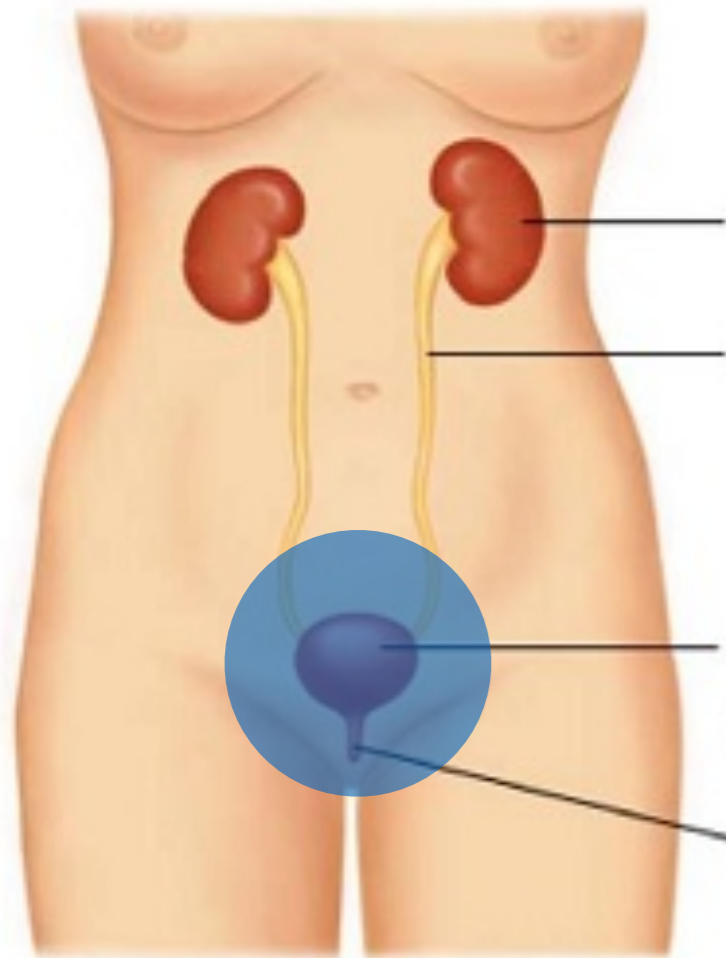


Herken

Dokter

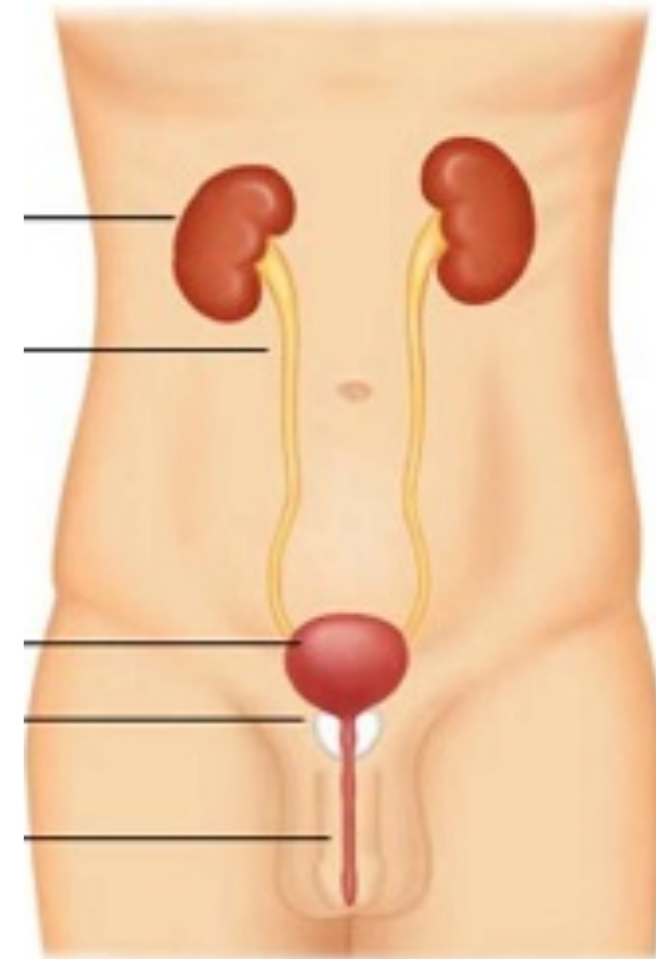
Behandel

Erna



Blaasontsteking
cystitis

pijn in de onderbuik
frequent plassen
dringendheid
pijn / branderigheid

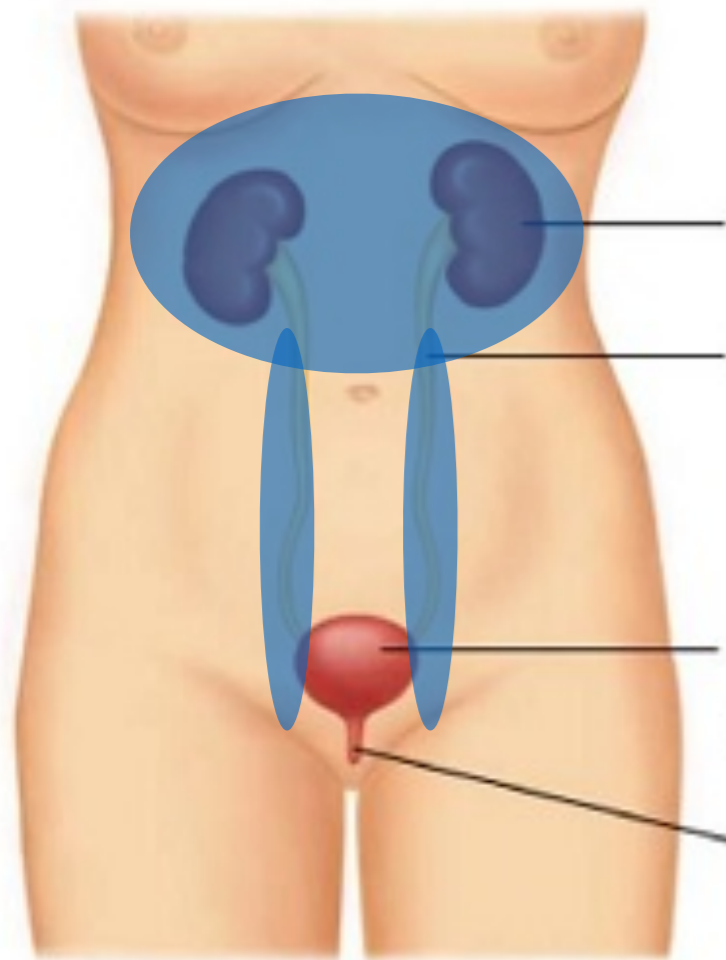


Herken

Dokter

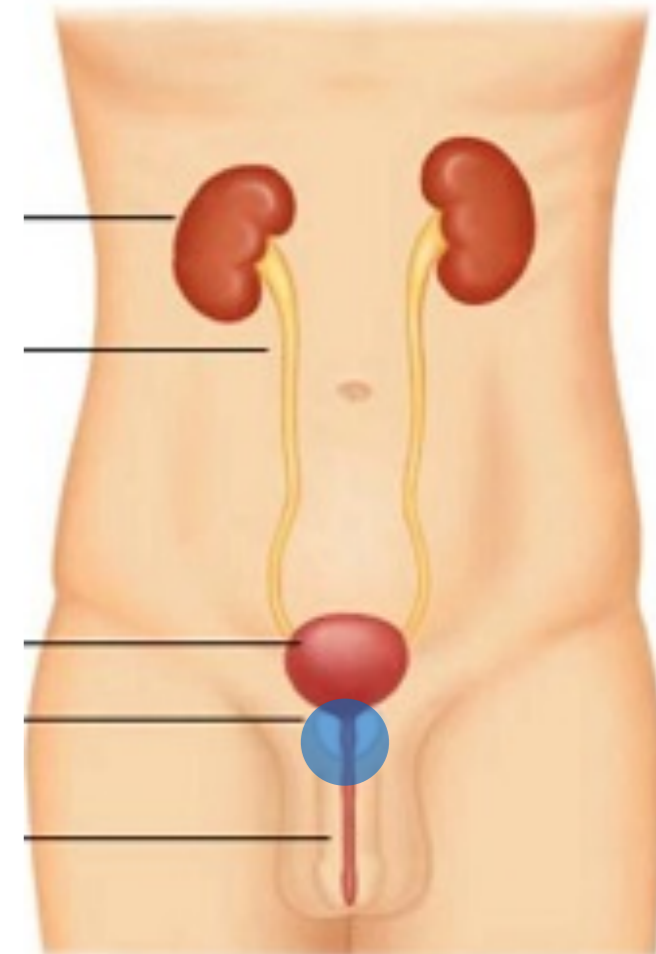
Behandel

Erna



Blaasontsteking
cystitis

pijn in de onderbuik
frequent plassen
dringendheid
pijn / branderigheid



Nierbekkenontsteking
pyelonefritis

KOORTS
flankpijn

Prostaatontsteking
prostatitis

een heet ei

Herken

Dokter

Behandel

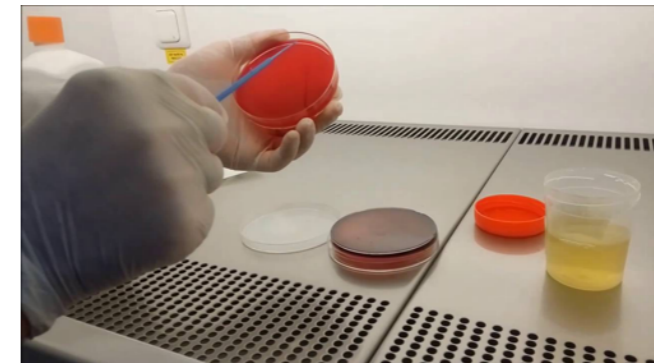
Erna

alarmsymptomen

urine­staal

witte bloedcellen, bacteriën,...

urine­kweek



Herken

Dokter

Behandel

Erna

afhankelijk van probleem: juiste antibiotica

voldoende waterinname

doorverwijzing



Herken

Dokter

Behandel

Erna

indien problemen aanhouden

bij terugkerende problemen

bij onderliggend plasprobleem

prostaatprobleem



opgelet

Maggie De Block: “Sterke toename van bacteriën resistent voor antibiotica in onze ziekenhuizen”

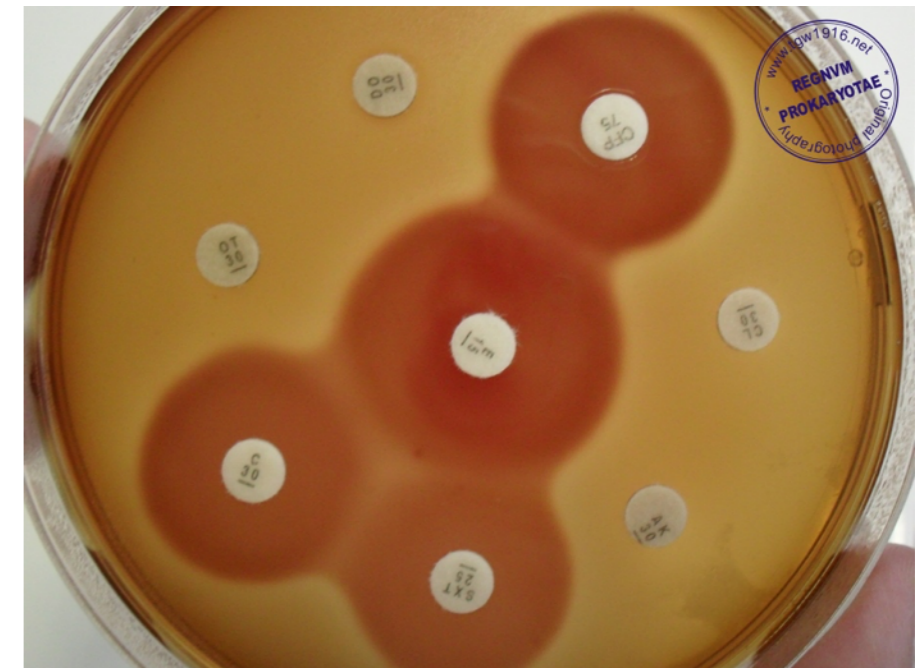
06 februari 2017 | 17u01 | Bron: Belga



DEEL



resistente bacteriën



Incontinentie

lithiasen

prostaatkanker

urinewegsinfecties

prostaathypertrofie

Prostaatkanker

dr. Bart De Troyer

Prostaatkanker



Urologyweek 2018

*Prostaatkanker is een trage aandoening
Mensen sterven vaak met, niet van prostaatkanker
Het is vaak een ongevaarlijke aandoening*

Allemaal WAAR... MAAR....

Elk jaar sterven
1400 Belgen rechtstreeks aan prostaatkanker, dit is de
tweede belangrijkste oorzaak van kankersterfte

Prostaatkanker geeft in vroeg stadium *geen klachten*

Moderne behandeling bij *vroegtijdige opsporen* geeft
minder nadelen, dit kan met een bloedtest: PSA

**Je tanden
poetsen
duurt
langer.**

Een prostaattest duurt
slechts een paar minuten.
Het is gratis en kan uw
leven redden!

#UROLOGYWEEK

UROLOGY WEEK 2018
24-28 SEPTEMBER

urologyweek.org

Supported by Boston Scientific

eau European
Association
of Urology

Wie kan het krijgen

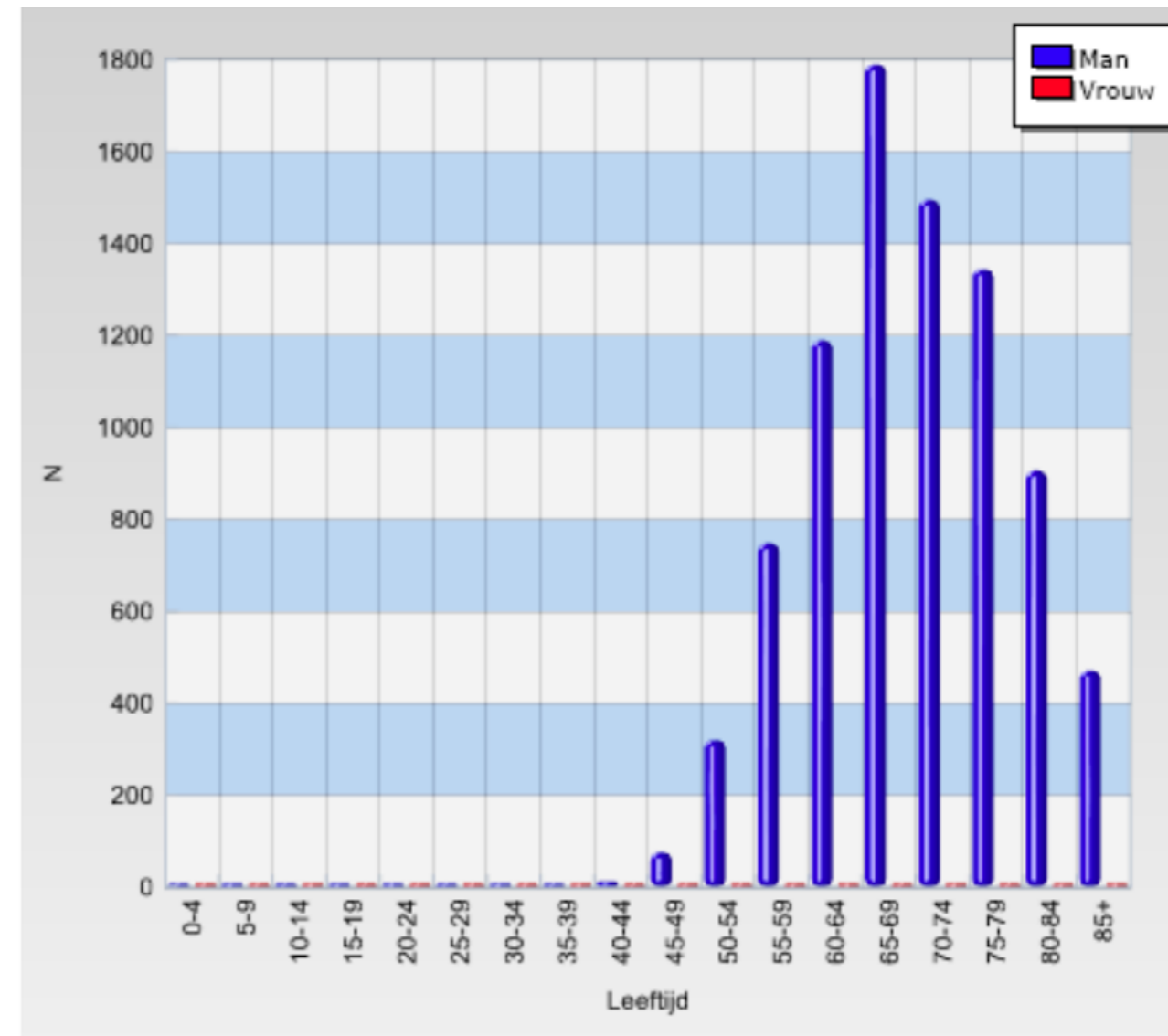
1/10 Vlamingen

Vooral ouderen

Bij 1 eerste graads verwant: 1/5

Bij 2 eerste graads verwanten: 1/3

Risicofactoren: leeftijd, ras,
FamVG, westerse levensstijl



Hoe sporen we dit op?

Prostaatkanker in **vroeg stadium geeft geen enkele klacht**. Het eerste symptoom is doorgaans... **BOTPIJN**

Vroegtijdige detectie (vóór symptomen) van prostaatkanker is voorwaarde voor genezing.

PSA (=prostaat specifiek antigeen) is een bloedtest die in 98% van de prostaatkankers zal gestegen zijn. (zeer sensitief)

MAAR is vaak ook gestegen in kader van goedaardige vergroting, ontsteking,... (Weinig selectief)

PSA-screening

Heeft veel vijanden...

Nadelen:

- Overdetectie van minder belangrijke tumoren
- Heel aantal onnodige bijonderzoeken
- Impact op de overleving is matig

MAAR: enige methode voor vroegdetectie.

The screenshot shows the homepage of the KCE (FEDERAAL KENNISCENTRUM VOOR DE GEZONDHEIDSZORG). At the top, there are language options (NL, FR, EN) and a search bar. Below the header, there are four main navigation categories: Publicaties, Activiteiten, Samenwerking, and Over ons. The 'Activiteiten' menu is highlighted with a red box, showing sub-items like 'Nieuws', 'Studieprogramma', 'Andere activiteiten', and 'Pers'. Below the navigation, there is a 'PUBLICATIONS' section with sub-sections for 'KCE Reports', 'Andere reeksen', and 'Andere publicaties'. A large banner image shows a group of men on a boat, with the headline 'Prostaatkankerscreening of niet? Nieuwe tools voor een goed geïnformeerde beslissing'. Below the banner, there is an 'OPINIE' section featuring Marleen Finoult, Hoofdredacteur Bodytalk, with the article title 'Prostaatkankertest niet langer terugbetaald'. The article text states: 'In het kader van een recente besparingsronde wordt de fameuze PSA-test, voor de vroegtijdige opsporing van prostaatkanker, niet langer terugbetaald.' Social media sharing icons and a 'GELEZEN' counter are also visible.

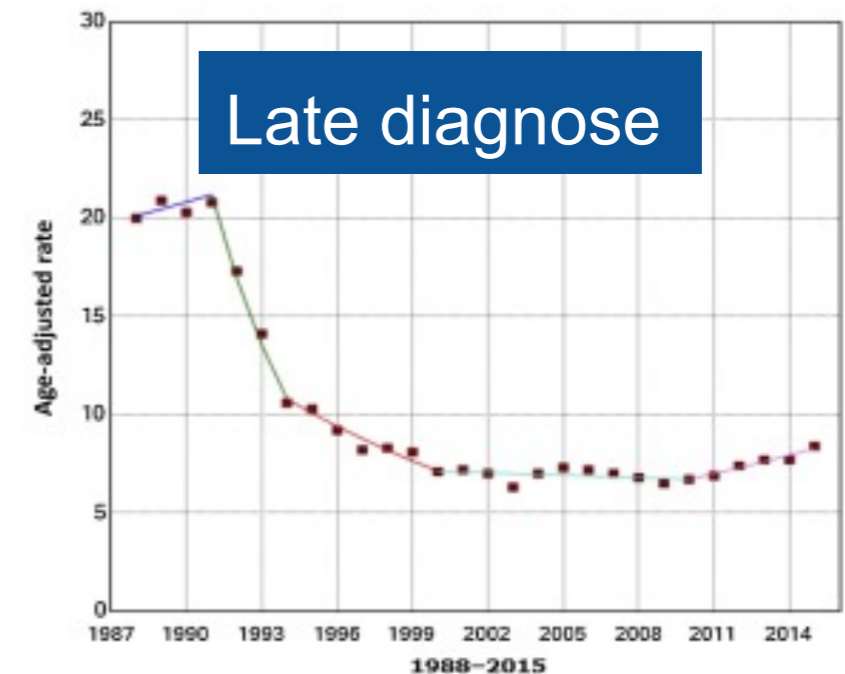
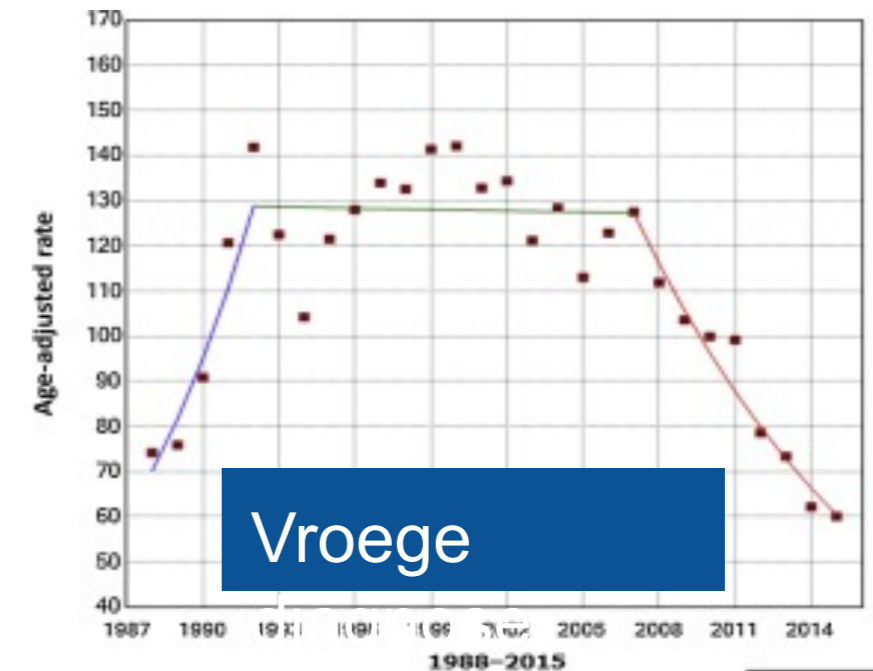
PSA screening

Afschaffing terugbetaling, KCE rapport over PSA, Domus Medica campagne bij de huisarts:

Forse daling in bepalen van PSA, in diagnoses van vroegtijdig prostaatkanker

Sinds enkele jaren een stijging van gemetastaseerde ziekte bij diagnose.

Dall Era, [Eur Urol Focus](#). 2018 May 4

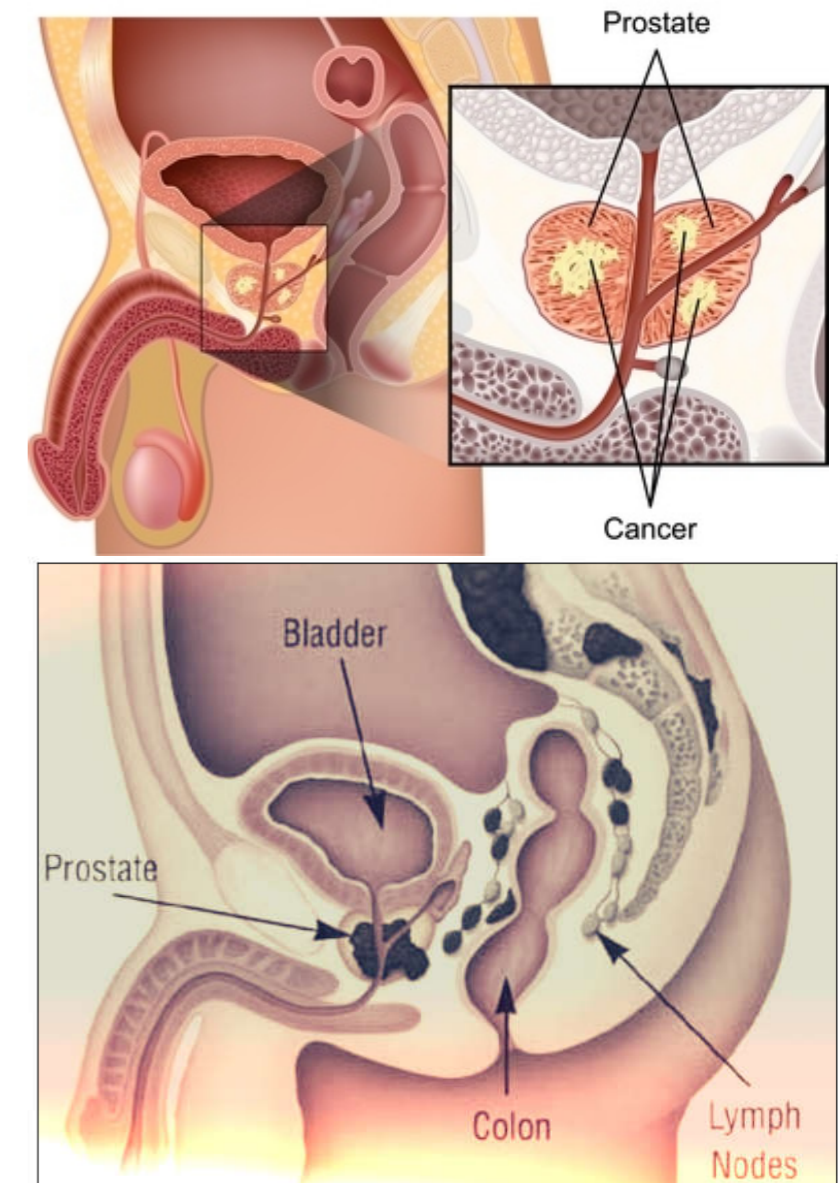


Stadium

Gelokaliseerde ziekte

Lokaal geavanceerde ziekte

Uitgezaaide ziekte
(metastasen)



Lokale ziekte

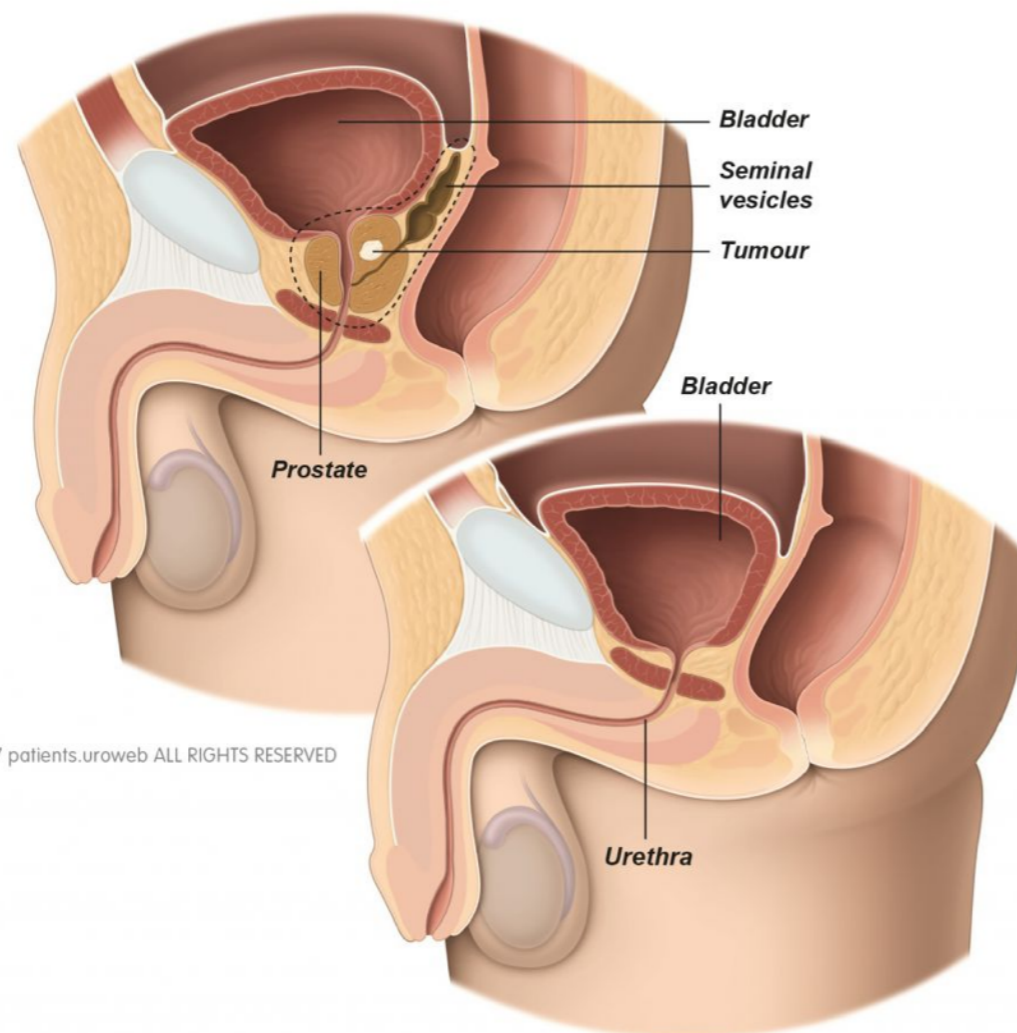
*kleine weinig agressieve kankers worden opgevolgd maar niet behandeld:
overbehandeling vermijden op een veilige manier.*

(Robot geassisteerde) Radicale prostatectomie

Uitwendige bestraling

Inwendige bestraling (brachytherapie)

(Robot geassisteerde) prostatectomie



Wegname van de prostaat (via kijkoperatie)

- Minder bloedverlies
- Sneller herstel (3 dagen)
- Sneller herwinnen van de continentie
- Potentieel tot bewaren van de erectiele functie (zo veilig)

Robot geassisteerde prostatectomie



www.youtube.com/watch?v=bsGShKiG-il

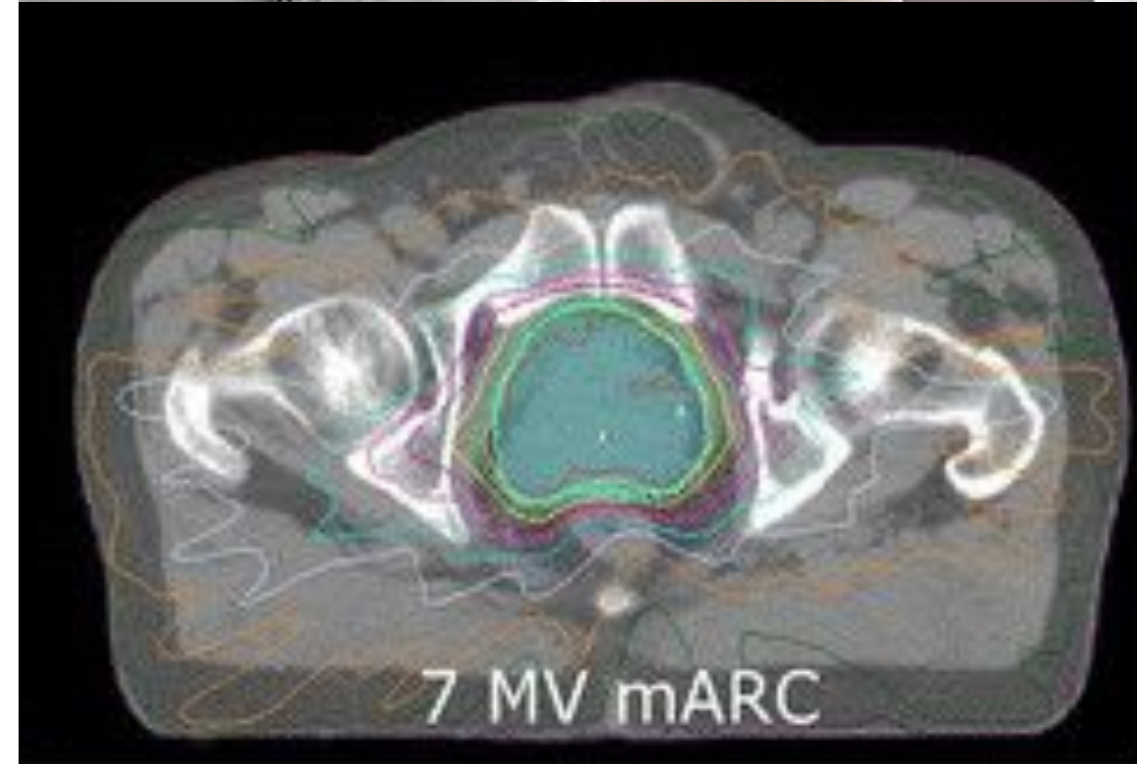
Uitwendige bestraling

Moderne radiotherapie

Hogere dosis: betere genezing

Perfect afgelijnd: minder
bijwerkingen

Meestal in combinatie met korte of lange
kuur **hormoonblokkade**



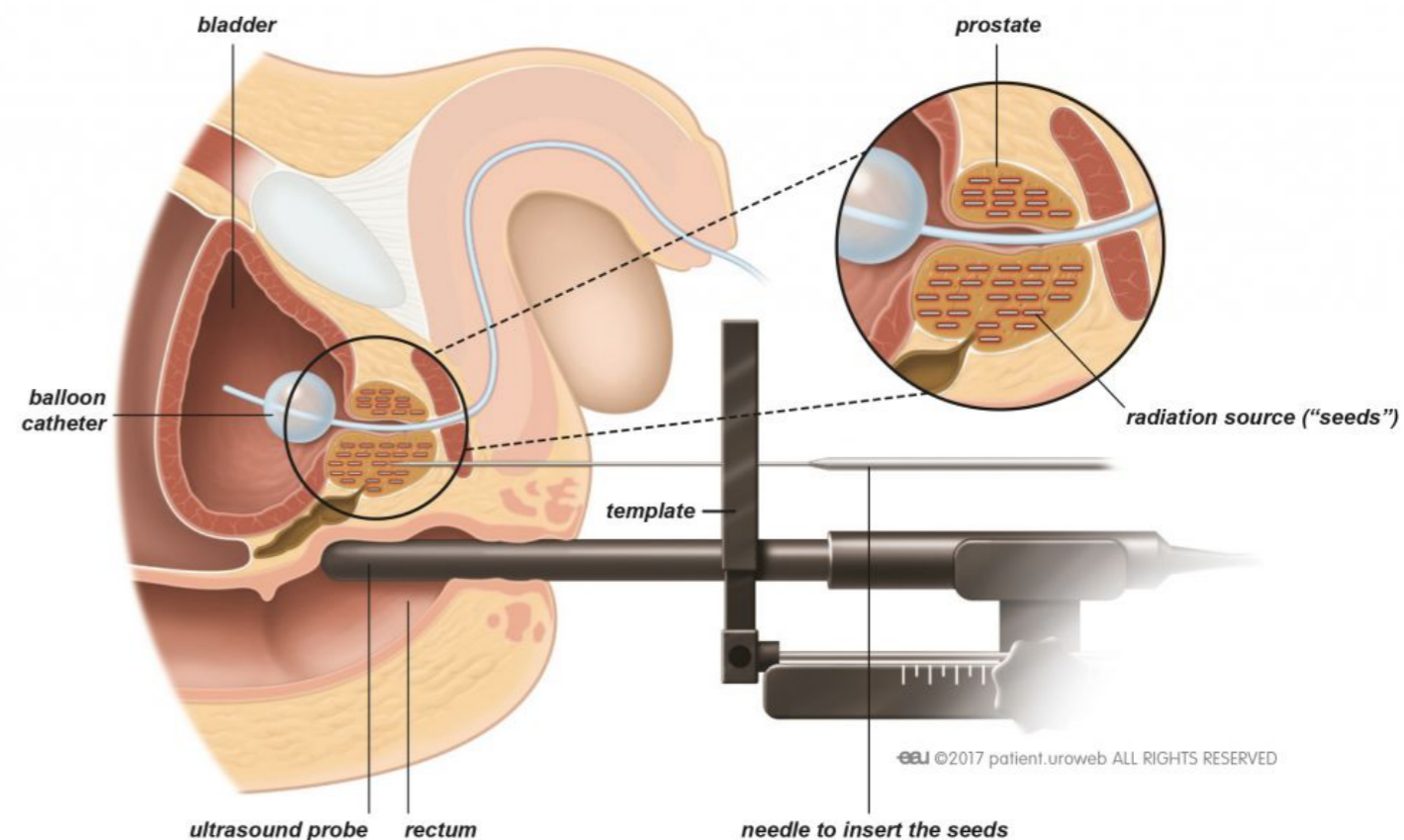
Inwendige bestraling: brachytherapie

Inplanten van **radio-actieve zaadjes** die lokaal bestralen gedurende enkele maanden

Eenvoudig, snel

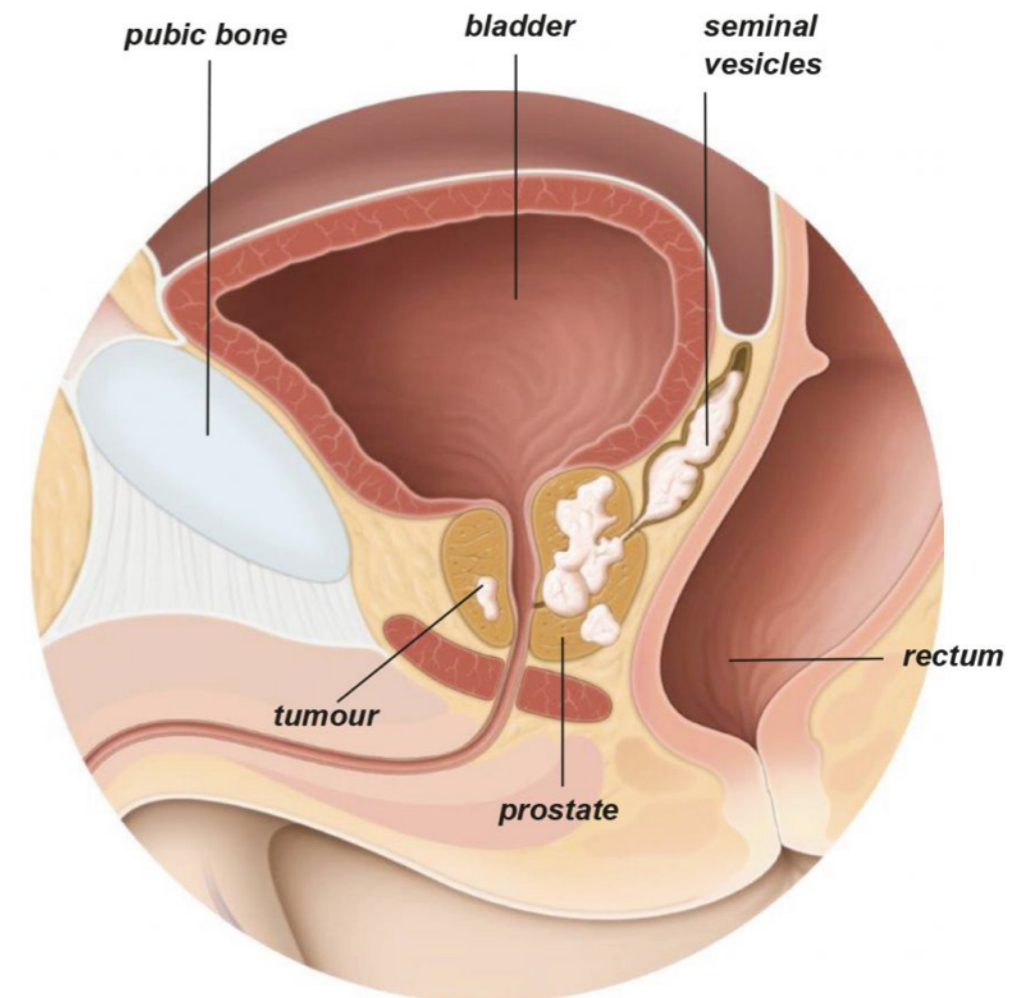
Niet voor iedereen

- Minder agressieve kankers
- Geen plasklachten
- Niet te grote prostaat



Lokaal gevorderde ziekte

1. Radicale prostatectomie vaak gevolgd door nabestraling en hormonale blokkade ('triple therapie'): enkel voor fitte patiënt
2. Uitwendige bestraling met 2 jaar hormonale blokkade
3. Behandelen als een uitgezaaide ziekte hormonale blokkade alleen



EAU ©2017 patient.uroweb ALL RIGHTS RESERVED

Uitgezaaide ziekte

Meestal **lymfeklieren** en **bot**

Minder vaak: lever, hersenen,
longen

Behandeling bestaat uit:

Hormonale blokkade

Versterken van bot



Hormonale blokkade

1941 Charles Huggins: Chirurgische castratie stopt groei van prostaatkanker

1985: Andrew Schally: Ontwikkeling van chemische castratie

Tijdelijke controle prostaatkanker: 2,5 jaar: 1-10 jaar

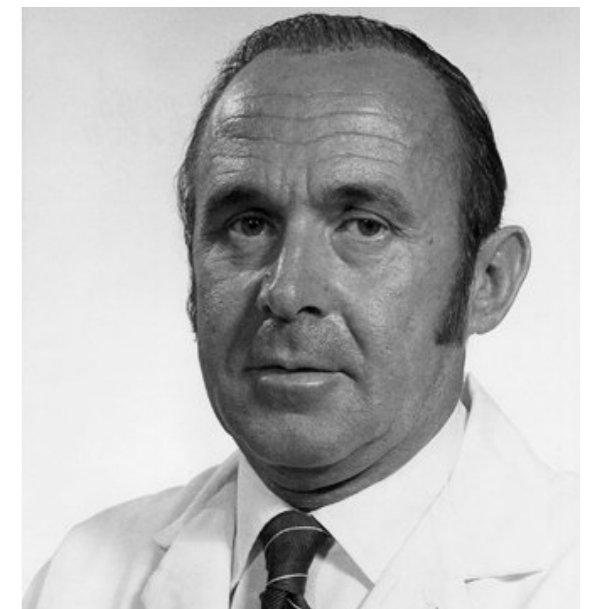
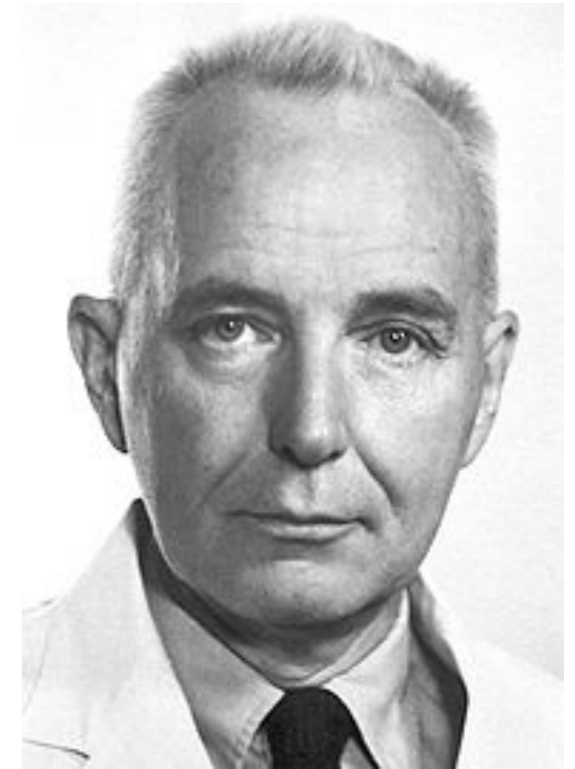
Bijwerkingen:

Vapeurs

Botontkalking

Verzwaren

Spiervermindering



Bot versterking

Uitzaaiingen in het bot zijn oorzaak van

Pijn

Spontane breuken

Belangrijke impact op **levenskwiteit** van de patiënt

Botversterking:

Activatie van de patiënt

Calcium /VitD supplementen

Medicatie (Denosumab, bisfosfonaten)

Nieuwe behandelingen

Verschillende nieuwe behandelingen zijn de laatste jaren ontwikkeld (abiraterone, enzalutamide, Radium-223, ...)

Verlenging van het leven van de patiënt met uitgezaaide prostaatkanker in zeer behoorlijke kwaliteit

Welke therapie - wanneer: continue evolutie

Immunotherapie? Mogelijks effect voor zeer selecte groep patiënten met bepaalde mutaties.

Prostaatkanker

Meest voorkomende kanker voor de man na huidkanker

Vroegdetectie is de enige mogelijkheid voor genezing

PSA is een middel tot vroegdetectie maar niet zonder nadelen

Niet alle prostaatkankers zijn even belangrijk/gevaarlijk

Behandeling van lokale prostaatkanker is sterk **gemoderniseerd** (chirurgie-radiotherapie)

Behandeling van uitgezaaide prostaatkanker is sterk verbeterd door **nieuwe producten**

Incontinentie

lithiasen

prostaatkanker

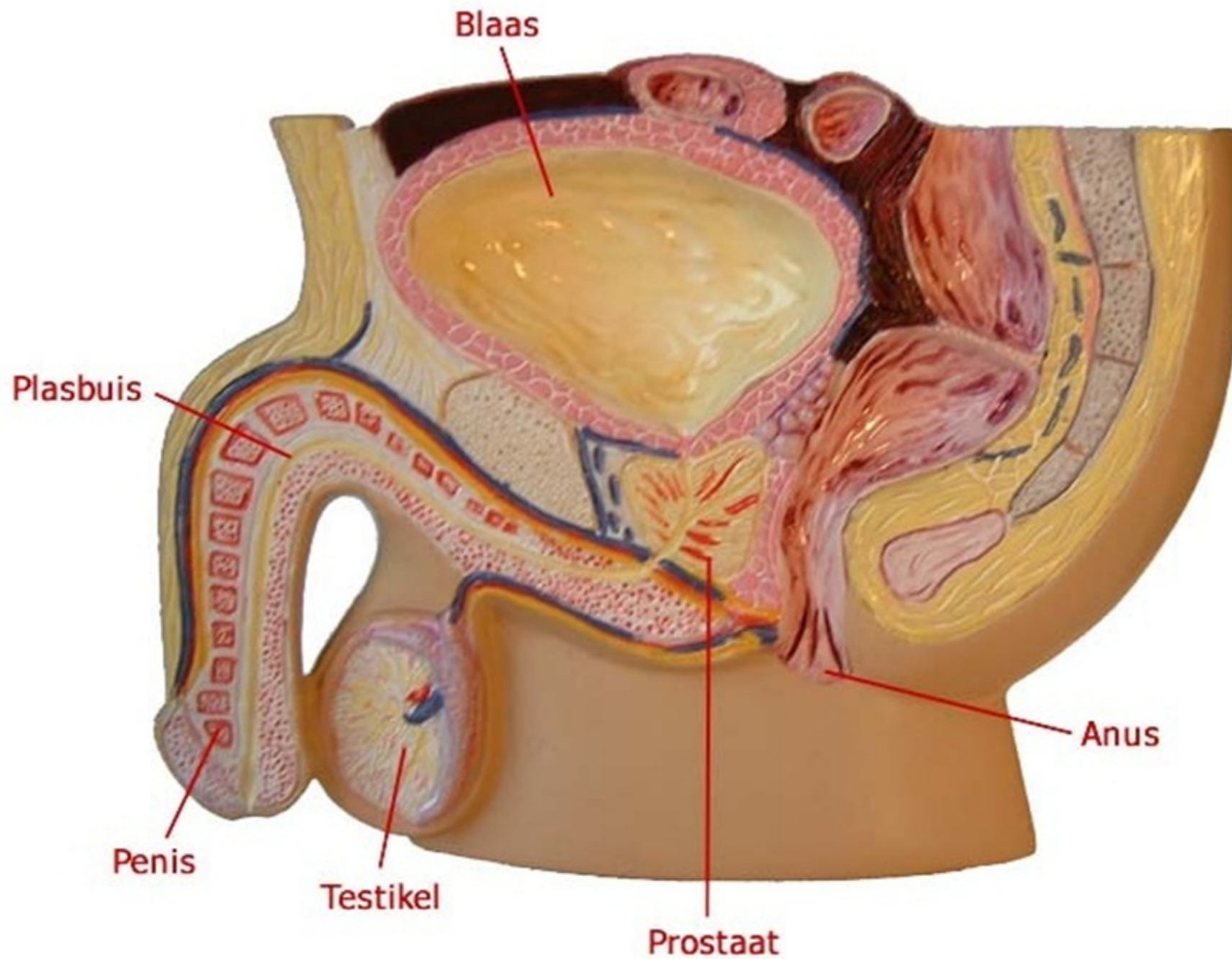
urine­weginfecties

prostaathypertrofie

Prostaathypertrofie

dr. Friedl Vanhaverbeke

anatomie



functie

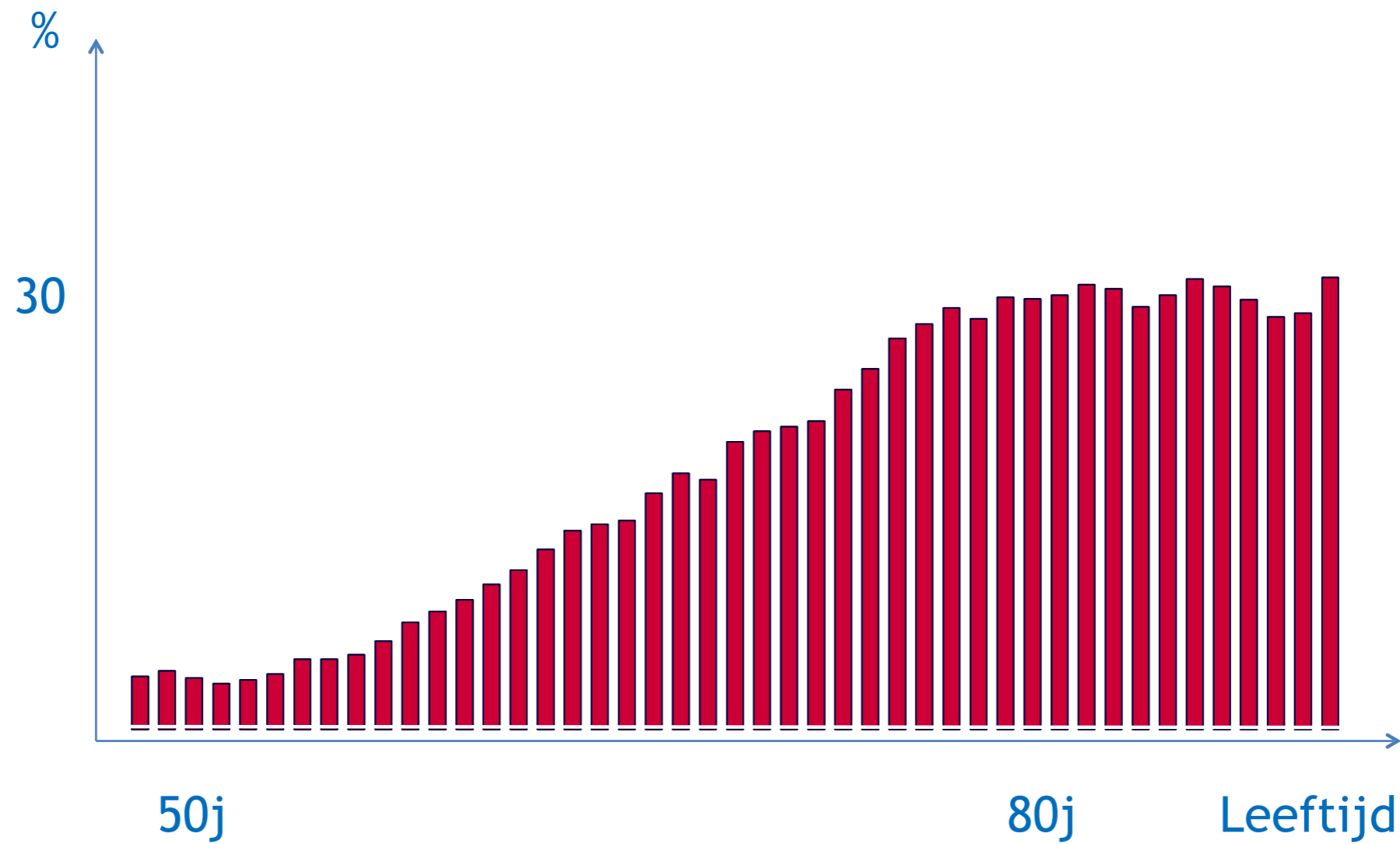


oorzaak van prostaatgroei

Hormonale factoren : Testosteron → DHT

Inflammatoire factoren

incidentie



klachten?

Obstructieve mictieklachten

Zwakke straal
Persen
Startmoeilijkheden

Irritatieve mictieklachten

Pollakisurie
Aandrangsklachten
Nycturie



evaluatie

Anamnese

Mictielijst

Urine onderzoek

Manueel prostaatonderzoek

PSA meting

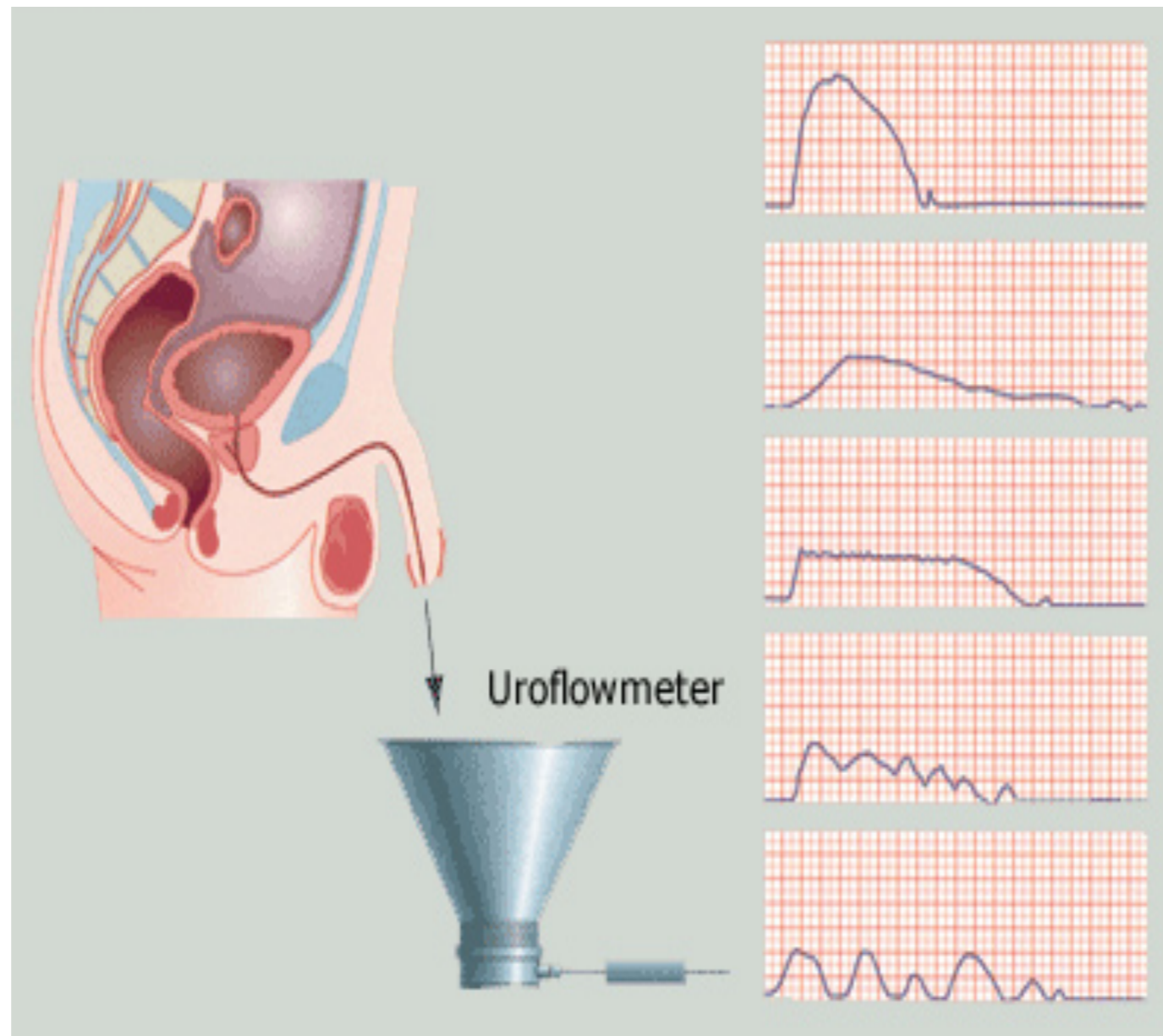
Uroflowmetrie

Bepaling van postmictioneel residu

Cystoscopie ?

Urodynamisch onderzoek ?

Uroflowmetrie en postmictioneel residu



behandeling

Subjectieve klachten
Afwijkingen

Aanpassen levensstijl

Medicatie

Plantaardig (Prosta-Urgenin)
Alfa-blokkers (Tamsulosine)
5 Alfa reductase inhibitoren (Finasteride)
Combinatietherapieën

Chirurgisch

Endoscopisch : Tur prostaat/Lasertherapie
Open heekunde : Abdominale adenomectomie

aanpassen levensstijl

vochtinname beperken op specifieke momenten

→ toegenomen mictiefrequentie op meest ongelegen moment beperken (bv. 's nachts); toch $\geq 1,5$ l/24h drinken!

matiging van cafeïne en alcohol

nakijken medicatie en tijdstip van toediening of vervangen medicatie door alternatief met minder urinaire effecten

behandeling constipatie

medicamenteuze aanpak

phytotherapie : **Serenoa Repens**

Extract uit bessen van de dwergpalm

Effect : Te vergelijken met placebo

1997 : gebruik bij 12 % van US mannen
5 biljoen dollar/jaar

medicamenteuze aanpak

alfa blokkers

rationale

blokkeren het effect van noradrenaline
in de gladde spiercellen thv. de prostaat

4 types van adrenerge receptoren

effect

verbeteren vooral de obstructieve symptomen

Positief effect te verwachten na 2 weken

bijwerkingen

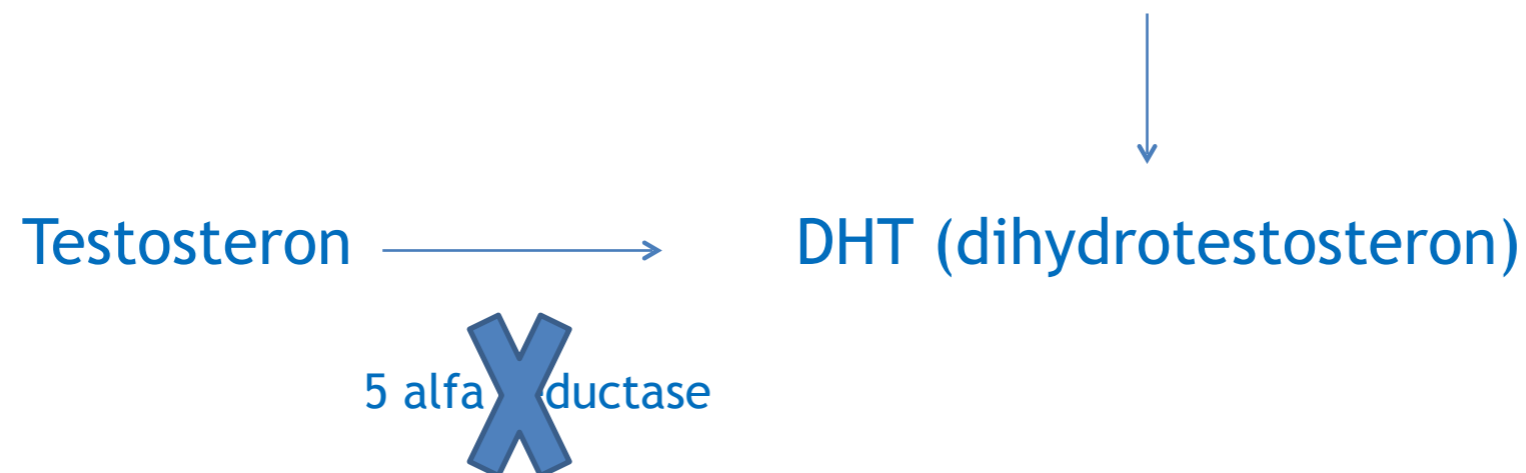
orthostatische hypotensie
retrograde ejaculatie

Alfuzosine, Terazosine, Tamsolusine en Silodosine

medicamenteuze aanpak

5-alfa reductase inhibitorenFinasteride
Dutasteride

Prostaatgroei : androgeen afhankelijk



medicamenteuze aanpak

5-alfa reductase inhibitoren

Verbetering van de urinaire klachten is afhankelijk van prostaatvolume
Prostaatvolume < 40 ml = placebo effect

Prostaatvolume reductie 20 - 30 % → reduceert kans op retentie en heerkunde

Halveert de psa waarde met 50 %

Symptomen verbeteren slechts na 6 maand

Bijwerkingen : Afname in libido

medicamenteuze aanpak

combinatietherapie

Alfa blokker met een 5 alfa Reductase inhibitor
Alfa blokker met een anticholinergicum

Voordeel : Combineert de voordelen van beide moleculen

Nadeel : Combineert eveneens de bijwerkingen van beide moleculen
Prijs

chirurgische behandeling

indicaties

Geen effect van medicamenteuze behandeling

Postmictioneel residu > 100 ml

Acute retentie

Macroscopische hematurie

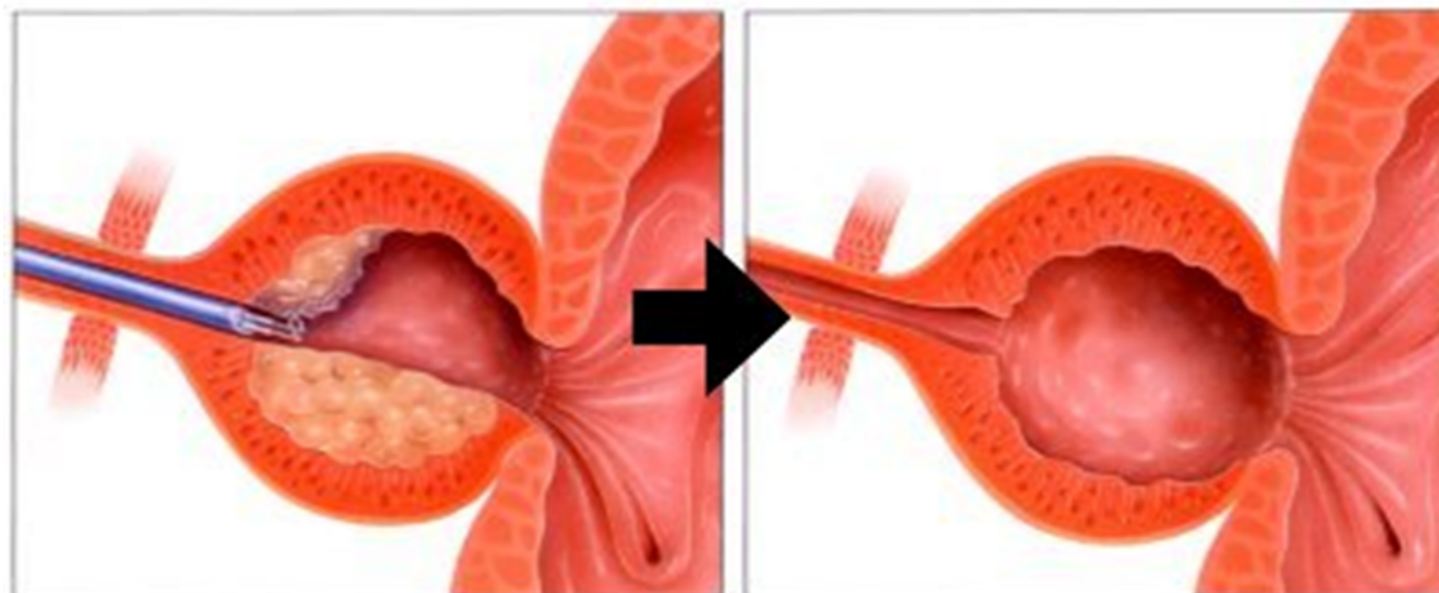
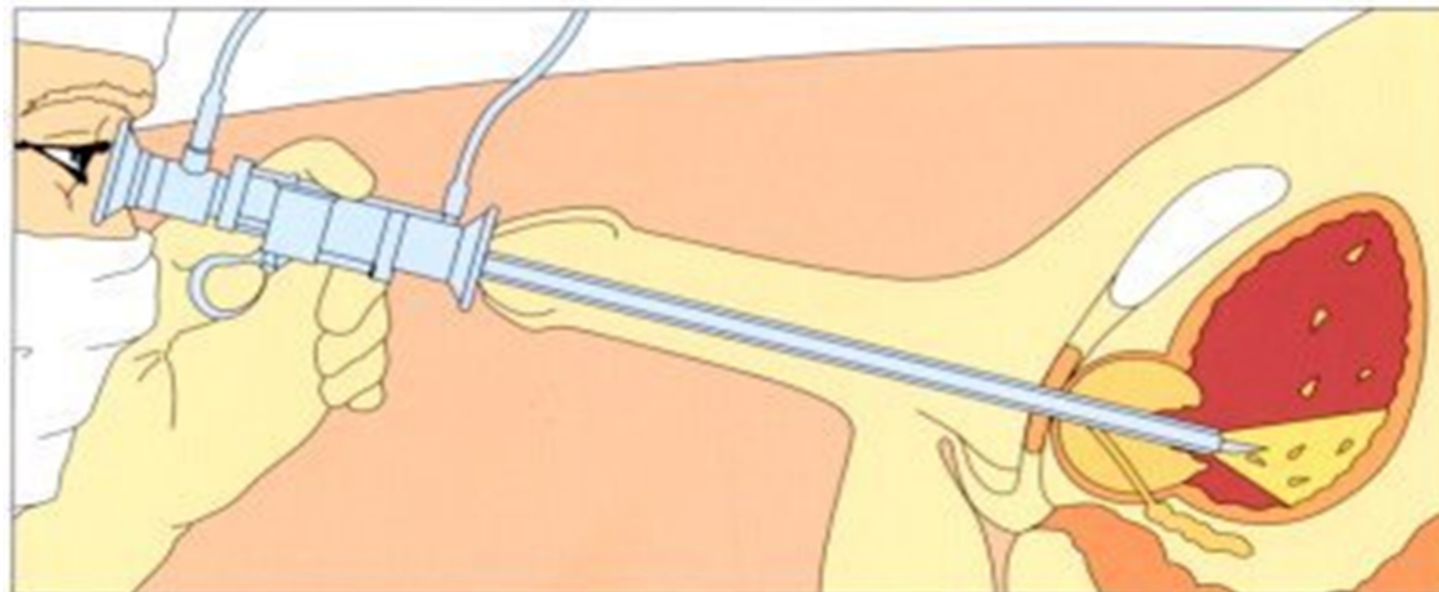
Postrenale nierinsufficiëntie

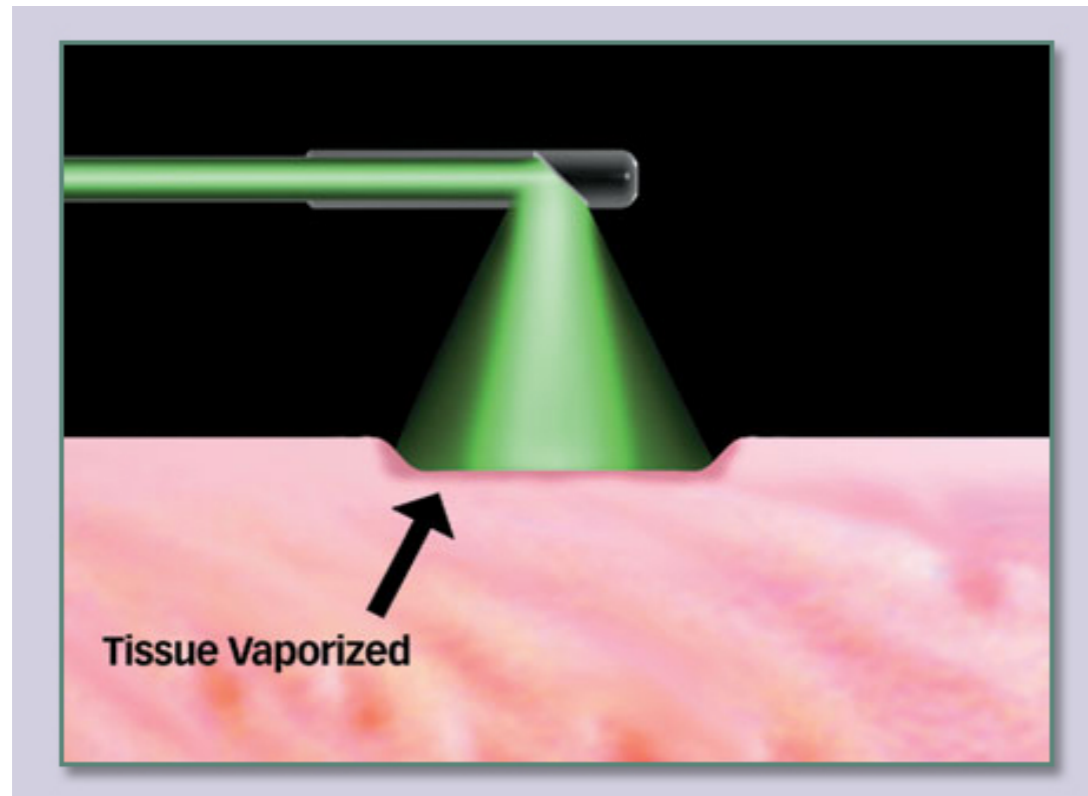
Blaasstenen

Recidiverende UWI / Prostatitis

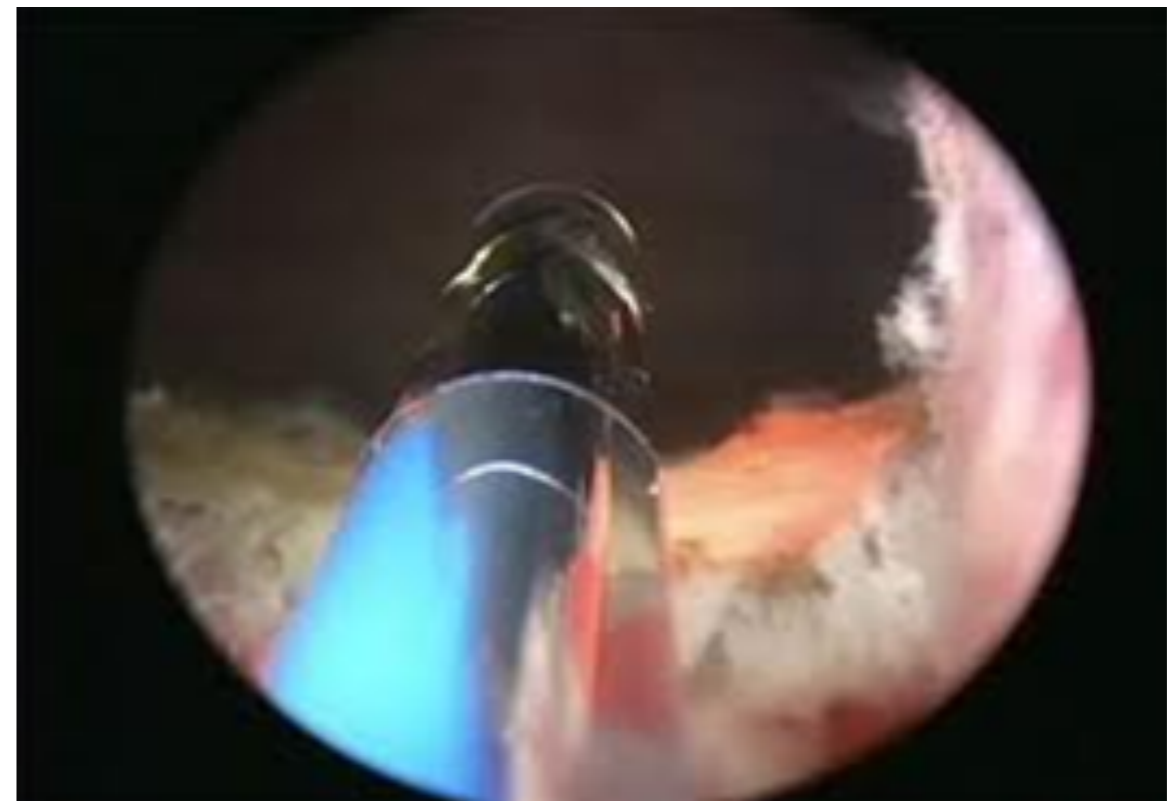
chirurgische behandeling

TUR prostaat - boring



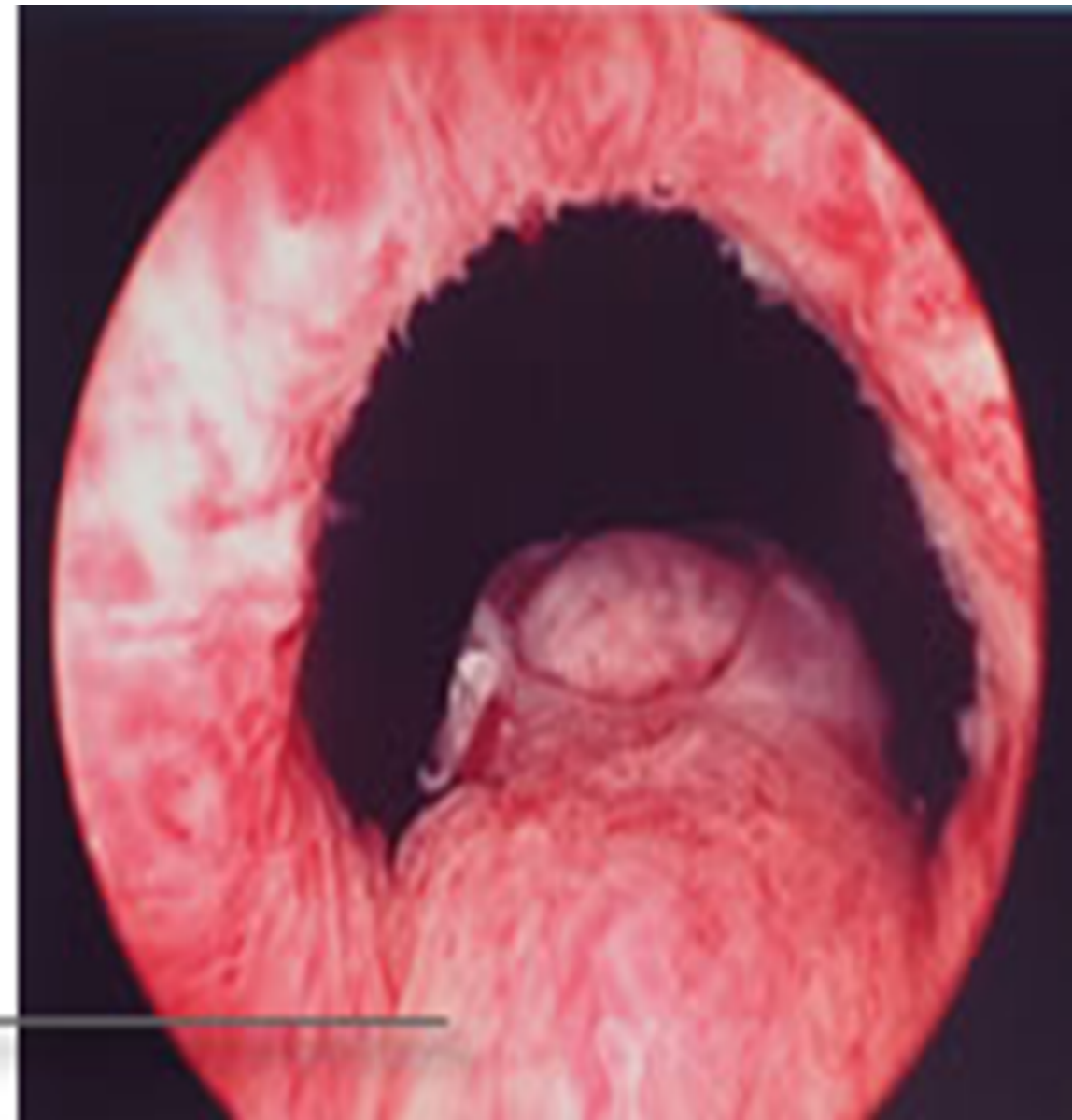


Greenlight laser





voor



na

	Green Light	Klassieke TURP
Hospitalisatieduur	65u	97u
Spoeltijd	41u	60u
Bloedingen	12.0%	15.4%
Bloedingen waarvoor herinterventie	1.5%	7.5%
Complicaties waarvoor herinterventie	9.6%	13.5%
Complicatievrij gedurende 180 dagen na de operatie	87.3%	83.2%

chirurgische behandeling

open chirurgie

Indicatie : zeer grote prostaten > 150 ml
In de Westerse landen < 10 %





Incontinentie

lithiasen

prostaatkanker

urine­weginfecties

prostaathypertrofie



**UROLOGIE
WAASLAND**

www.urologiewaasland.be

